

załącznik do uchwały nr XLVI.722.2021
Rady Miasta Zielona Góra
z dnia 28 września 2021 r.

***Program rozwoju pieczy zastępczej w mieście
Zielona Góra na lata 2021-2023***

ZIELONA GÓRA 2021

Spis treści

WSTĘP	2
1 Podstawy prawne programu.	3
2 Zadania administracji publicznej w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.	3
3 Zadania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej	5
4 Diagnoza pieczy zastępczej w Mieście Zielona Góra w latach 2018-2020	6
4.1 Rodzinna piecza zastępcza	7
4.2 Wsparcie rodzin zastępczych	11
4.3 Instytucjonalna piecza zastępcza	12
4.4 Finansowanie rodzinnej pieczy zastępczej małoletnich pochodzących z terenu Miasta Zielona Góra umieszczonych na terenie innych powiatów	16
4.5 Finansowanie rodzinnej formy pieczy zastępczej w Mieście Zielona Góra	17
4.6 Wynagrodzenia dla rodzin zastępczych zawodowych i rodzinnych domów dziecka	20
5 OSOBY USAMODZIELNIANE Z MIASTA ZIELONA GÓRA	22
5.1 Proces usamodzielnienia	22
5.2 Podstawy prawne dotyczące osób usamodzielnionych	22
5.3 Pomoc finansowa dla usamodzielnionych wychowanków pieczy zastępczej	23
5.4 Zagrożenia i oferowane formy wsparcia osób usamodzielnionych	26
6 Poradnictwo specjalistyczne	26
7 Wolontariat	27
8 Promocja rodzin zastępczych	27
9 Limit rodzin zastępczych	27
10 Analiza SWOT pieczy zastępczej na terenie Miasta Zielona Góra	27
11 Cele	28
12 Źródła finansowania programu	30
13 Monitoring i ewaluacja programu	30
14 Realizatorzy programu	30
15 Zakończenie	31

WSTĘP

Rodzina to podstawowe środowisko, które powinno zapewnić bezpieczeństwo emocjonalne dziecku. Rodzina oddziałuje w sposób świadomy i nieświadomy na osobowość dziecka, przekazując mu swój system wartości, tradycje, ukierunkowuje jego aktywność i postępowanie na całe życie. Jest najbardziej stabilnym punktem odniesienia w doświadczeniu dziecka. Dlatego, jeśli w funkcjonowaniu rodziny pojawiają się dysfunkcje, instytucje i służby zobligowane do wspierania rodziny zobowiązane są do podjęcia na jej rzecz określonych działań. Problemy występujące w rodzinie często są złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań. Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to zespół planowanych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji. System pieczy zastępczej to zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców.

Regulacje prawne dotyczące wspierania rodziny oraz organizacji pieczy zastępczej zawiera ustawa z dnia 09 czerwca 2011 r. *o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej* (Dz. U. z 2020 r. poz. 821 z późn. zm.). Ustawa ta nakłada na samorząd gminny obowiązek wspierania rodziny, natomiast powiatowy - organizację pieczy zastępczej.

Zgodnie z art. 3. Konwencji o Prawach Dziecka (Dz. U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526 z późn. zm.):

- We wszystkich działaniach dotyczących dzieci, podejmowanych przez publiczne lub prywatne instytucje opieki społecznej, sądy, władze administracyjne lub ciała ustawodawcze, sprawą nadrzędną będzie najlepsze zabezpieczenie interesów dziecka.
- Państwa-Strony działają na rzecz zapewnienia dziecku ochrony i opieki w takim stopniu, w jakim jest to niezbędne dla jego dobra, biorąc pod uwagę prawa i obowiązki jego rodziców, opiekunów prawnych lub innych osób prawnie za nie odpowiedzialnych, i w tym celu będą podejmowały wszelkie właściwe kroki ustawodawcze oraz administracyjne.
- Państwa-Strony czuwają, aby instytucje, służby oraz inne jednostki odpowiedzialne za opiekę lub ochronę dzieci dostosowały się do norm ustanowionych przez kompetentne władze, w szczególności w dziedzinach bezpieczeństwa, zdrowia, jak również dotyczących właściwego doboru kadr tych instytucji oraz odpowiedniego nadzoru.

Zadania powiatu w zakresie pieczy zastępczej wykonuje starosta za pośrednictwem organizatorów rodzinnej pieczy zastępczej. Organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej w mieście Zielona Góra jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zielonej Górze.

Program rozwoju pieczy zastępczej został stworzony celem usystematyzowania działań w zakresie wspierania pieczy zastępczej. Dokonując diagnozy pieczy zastępczej oraz opierając się na analizie dotychczasowych działań, które były podejmowane na przestrzeni ostatnich 3 lat, opracowano niniejszy trzyletni Program rozwoju pieczy zastępczej na lata 2021-2023.

Jak wynika z art. 180 pkt 1 ww. ustawy, do zadań własnych powiatu należy opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych. W 2021 roku zachodzi konieczność zatwierdzenia kolejnego programu. „Program rozwoju pieczy zastępczej w mieście Zielona Góra na lata 2021-2023” w dalszej części zwanej „Programem” został opracowany przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zielonej Górze. Uwzględnia on lokalne uwarunkowania oraz nakreśla kierunki działań w perspektywie 3 – letniej. Zawiera diagnozę sytuacji pieczy zastępczej na terenie miasta Zielona Góra, a także wyznacza kierunki działań oraz ustala zakres prowadzonej działalności na rzecz rozwoju pieczy zastępczej.

1 Podstawy prawne programu.

Program powstał w oparciu o obowiązujące regulacje prawne – art. 180 pkt. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Działania w zakresie rozwoju pieczy zastępczej, w tym zadania zapisane w niniejszym Programie, podejmowane są i realizowane w oparciu o następujące akty prawne:

- 1) Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.);
- 2) Konwencja o Prawach Dziecka (Dz. U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526 z późn. zm.);
- 3) ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 poz. 821 z późn. zm.);
- 4) ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r., poz. 1876 z późn. zm.);
- 5) ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 920 z późn. zm.);
- 6) ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713 z późn. zm.);
- 7) rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r., w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011 r. Nr 292, poz. 1720);
- 8) rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2011 r. w sprawie szkoleń dla kandydatów do sprawowania pieczy zastępczej (Dz.U. 2011 Nr 274, poz. 1620);
- 9) rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 r., w sprawie udzielenia pomocy na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki oraz zagospodarowanie (Dz. U. z 2012 r., poz. 954);
- 10) obwieszczenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z 23 marca 2018 r. w sprawie wysokości kwot świadczeń przysługujących rodzinie zastępczej i prowadzącemu rodzinny dom dziecka oraz wysokości pomocy dla osoby usamodzielnianej (Dz. U. z 2018 r. poz. 326);
- 11) obwieszczenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z 10 marca 2021 r. w sprawie wysokości kwot świadczeń przysługujących rodzinie zastępczej i prowadzącemu rodzinny dom dziecka oraz wysokości pomocy dla osoby usamodzielnianej (Dz. U. z 2021 poz. 282);
- 12) uchwała nr XLVIII.401.2013 Rady Miasta Zielona Góra z 23.04.2013 r. w sprawie zmiany nazwy Pogotowia Opiekuńczego oraz wyodrębnienia placówek opiekuńczo - wychowawczych w Zielonej Górze;
- 13) uchwała XXXVII.437.2016 Rady Miasta Zielona Góra z 30 sierpnia 2016 r. w sprawie wyodrębnienia placówek opiekuńczo – wychowawczych w Zielonej Górze;
- 14) uchwała XLVI.567.2017 Rady Miasta Zielona Góra z 28 lutego 2017 r. w sprawie ustanowienia wspólnej obsługi placówek opiekuńczo-wychowawczych.

2 Zadania administracji publicznej w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Zadania gminy:

- opracowanie i realizacja trzyletnich gminnych programów wspierania rodziny;
- tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego; oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez:
 - zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa;
 - organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających;
 - prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- finansowanie:
 - podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
 - kosztów związanych z udzielaniem pomocy, ponoszonych przez rodziny wspierające;
- współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;

- sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie;
- prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Zadania powiatu:

- opracowanie i realizacja trzyletnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych;
- zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo-wychowawczych;
- organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze i regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, przez wspieranie procesu usamodzielnienia;
- tworzenie warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych;
- prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz placówek wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym;
- organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka i dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego oraz kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego;
- organizowanie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności przez tworzenie warunków do powstawania:
 - grup wsparcia,
 - specjalistycznego poradnictwa
- wyznaczenie organizatora rodzinnej pieczy zastępczej;
- zapewnienie przeprowadzenia przyjętemu do pieczy zastępczej dziecku niezbędnych badań lekarskich;
- prowadzenie rejestru danych o osobach:
 - zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka,
 - pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej lub rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzących rodzinny dom dziecka
- kompletowanie we współpracy z właściwym ośrodkiem pomocy społecznej albo centrum usług społecznych dokumentacji związanej z przygotowaniem dziecka do umieszczenia w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka;
- finansowanie:
 - świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych, interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych lub rodzinach pomocowych, na jego terenie lub na terenie innego powiatu,
 - pomocy przyznawanej osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo-wychowawcze lub regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne,
 - szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego oraz szkoleń dla istniejących rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka oraz dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego
- sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie;
- przekazywanie do biura informacji gospodarczej informacji, o której mowa w art. 193 w przypadku nieponoszenia opłaty rodziców za pobyt dziecka w pieczy zastępczej.

Zadania samorządu województwa:

- prowadzenie interwencyjnych ośrodków preadopcyjnych i regionalnych placówek opiekuńczo-terapeutycznych;

- opracowywanie programów dotyczących wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, będących integralną częścią strategii rozwoju województwa;
- promowanie nowych rozwiązań w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej;
- szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr jednostek organizacyjnych samorządu gminnego i powiatowego;
- sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie.

3 Zadania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej

28 października 2011 r. Prezydent Miasta Zielona Góra zarządzeniem nr 1031.2011 wyznaczył Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zielonej Górze na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Do jego zadań należy:

- 1) prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- 2) kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinię o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej;
- 3) organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- 3a) zapewnienie badań psychologicznych kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz rodzinom zastępczym i osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka;
- 4) organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, wydawanie świadectw ukończenia tych szkoleń oraz opinii dotyczącej predyspozycji do pełnienia funkcji dyrektora i wychowawcy w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego;
- 5) zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby;
- 6) zapewnianie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych;
- 7) organizowanie dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka pomocy wolontariuszy;
- 8) współpraca ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z powiatowym centrum pomocy rodzinie, ośrodkiem pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi;
- 9) prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej;
- 10) zapewnianie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego;
- 11) dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej;
- 12) prowadzenie działalności diagnostyczno-konsultacyjnej, której celem jest pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka, a także szkolenie i wspieranie psychologiczno-pedagogiczne osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz rodziców dzieci objętych tą pieczę;
- 13) przeprowadzanie badań pedagogicznych i psychologicznych oraz analizy dotyczących kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- 14) zapewnianie rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego;
- 14a) zapewnianie koordynatorom rodzinnej pieczy zastępczej szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji;
- 15) przedstawianie Radzie Miasta corocznego sprawozdania z efektów pracy;
- 16) zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających;

17) organizowanie opieki nad dzieckiem, w przypadku, gdy rodzina zastępcza albo prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie może sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wypoczynku.

4 Diagnoza pieczy zastępczej w Mieście Zielona Góra w latach 2018-2020

System pieczy zastępczej to zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców.

Pieczą zastępczą jest formą tymczasowej opieki nad dzieckiem, sprawowanej w przypadku niemożności zapewnienia opieki i wychowania przez rodziców. Obowiązująca ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zakłada rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej w miejsce pieczy instytucjonalnej.

Pieczą zastępczą zapewnia:

- realizację planu pracy z rodziną lub gdy jest to niemożliwe, dążenie do przysposobienia dziecka a w przypadku braku możliwości przysposobienia dziecka;
- opiekę i wychowanie w środowisku zastępczym;
- przygotowanie dziecka do:
 - godnego i odpowiedzialnego życia,
 - pokonywania trudności życiowych zgodnie z zasadami etyki,
 - nawiązywania i podtrzymywania bliskich, osobistych i społecznie akceptowanych kontaktów z rodziną i rówieśnikami, w celu łagodzenia skutków doświadczania straty i separacji oraz zdobywania umiejętności społecznych, – zaspokojenie potrzeb emocjonalnych dzieci, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno-rekreacyjnych.

Wykres nr 1. Podział pieczy zastępczej:

źródło: opracowanie własne

Opieka nad dzieckiem może być zapewniona poprzez umieszczenie dziecka w:

- 1) **rodzinie zastępczej** spokrewnionej, niezawodowej i zawodowej, w tym zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowej specjalistycznej;
- 2) **rodzinnym domu dziecka** lub
- 3) **pieczy zastępczej** o charakterze instytucjonalnym tj:
 - placówce opiekuńczo – wychowawczej,

- regionalnej placówki opiekuńczo – terapeutycznej,
- interwencyjne ośrodki preadopcyjne.

4.1 Rodzinna piecza zastępcza

Ustawodawca zakłada rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej w miejsce pieczy instytucjonalnej. W związku z tym założeniem, wszystkie dzieci do 10 roku życia, które nie mogą pozostać w rodzinach biologicznych muszą zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej.

Rodzina zastępcza oraz rodzinny dom dziecka zapewniają dziecku całodobową opiekę i wychowanie, w szczególności:

- traktują dziecko w sposób sprzyjający poczuciu godności i wartości osobowej;
- zapewniają dostęp do przysługiwanych świadczeń zdrowotnych;
- zapewniają kształcenie, wyrównywanie braków rozwojowych i szkolnych;
- zapewniają rozwój uzdolnień i zainteresowań;
- zaspokajają jego potrzeby emocjonalne, bytowe, rozwojowe, społeczne oraz religijne;
- zapewniają ochronę przed arbitralną lub bezprawną ingerencją w życie prywatne dziecka;
- umożliwiają kontakt z rodzicami i innymi osobami bliskimi, chyba, że sąd postanowi inaczej.

Rodzinną pieczę zastępczą to system, w skład którego wchodzi rodzina:

- **spokrewnione** – tworzą je małżonkowie lub osoba nie pozostająca w związku małżeńskim, będąca/będący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka,
- **niezawodowe** – tworzą (je)małżonkowie lub osoba nie pozostająca w związku małżeńskim, nie będący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka,
- **zawodowe rodziny zastępcze** - tworzą je małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, u których umieszcza się dziecko w celu sprawowania nad nim pieczy zastępczej, niebędący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka.

Rodziny zastępcze zawodowe dzielą się na poniższe formy:

- **pełniące funkcję pogotowia rodzinnego** – rodziny zastępcze, w których umieszcza się dziecko do czasu unormowania jego sytuacji, nie dłużej niż na okres 4 miesięcy. W szczególnie uzasadnionych przypadkach okres ten może być przedłużony do 8 miesięcy lub do zakończenia postępowania sądowego o powrót dziecka do rodziny, przysposobienie lub umieszczenie w rodzinnej pieczy zastępczej;
- **specjalistyczne** – rodziny zastępcze, w których umieszcza się w szczególności dzieci niepełnosprawne i dzieci, skierowane na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich lub małoletnie matki z dziećmi.

W rodzinie zastępczej zawodowej w tym samym czasie może przebywać nie więcej niż 3 dzieci lub osób, które uzyskały pełnoletność. Wyjątek stanowi konieczność umieszczenia rodzeństwa. Dodatkowo, w razie konieczności umieszczenia w rodzinie zastępczej rodzeństwa, za zgodą rodziny zastępczej oraz po uzyskaniu pozytywnej opinii koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, jest dopuszczalne umieszczenie w tym samym czasie większej liczby dzieci. Rodziny zastępcze zawodowe ze względu na swoje kwalifikacje mogą zająć się wychowaniem dzieci wymagających szczególnej troski lub umiejętności wychowawczych.

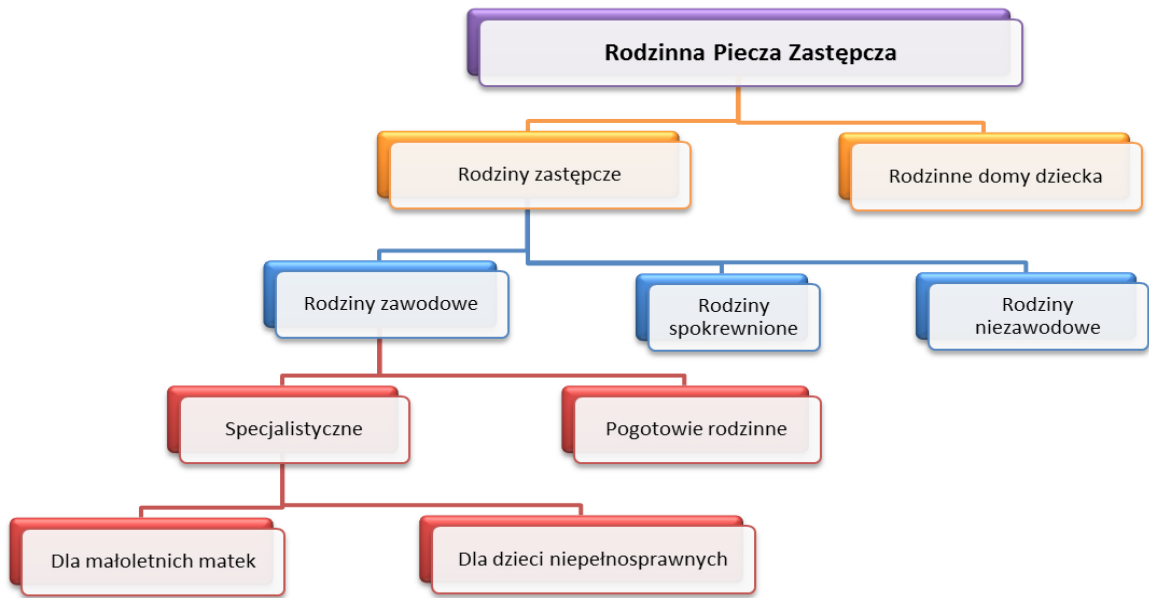
- **rodzinny dom dziecka**, tworzą małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim. W rodzinnym domu dziecka w tym samym czasie może przebywać łącznie nie więcej niż 8 dzieci oraz osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej. W razie konieczności umieszczenia rodzeństwa, za zgodą prowadzącego rodzinny dom dziecka oraz po uzyskaniu pozytywnej opinii koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, jest dopuszczalne umieszczenie w tym samym czasie większej liczby dzieci.

W przypadku czasowego niesprawowania opieki nad dzieckiem przez rodzinę zastępczą lub prowadzącego rodzinny dom dziecka, w związku z wypoczynkiem, udziałem w szkoleniach, pobytem

w szpitalu lub zdarzeniem losowym, piecza zastępcza może zostać powierzona **rodzinie pomocowej**. Podstawą umieszczenia dziecka w rodzinie pomocowej jest umowa zawarta pomiędzy Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Zielonej Górze, a rodziną pomocową. Czas pobytu dziecka w rodzinie pomocowej nie może przekroczyć 2 miesięcy. Powyższą funkcję mogą sprawować rodziny zastępcze niezawodowe, zawodowe, prowadzący rodzinne domy dziecka, a także małżeństwa lub osoby niepozostające w związku małżeńskim, przeszkolone do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub rodziny przysposabiającej.

Wykres nr 2. Podział form rodzinnej pieczy zastępczej:

źródło: opracowanie własne

Małoletnie dziecko może pozostać w rodzinie zastępczej do osiągnięcia pełnoletniości, a w przypadku dalszego kształcenia – nie dłużej niż do 25 roku życia (za zgodą odpowiednio rodziny zastępczej).

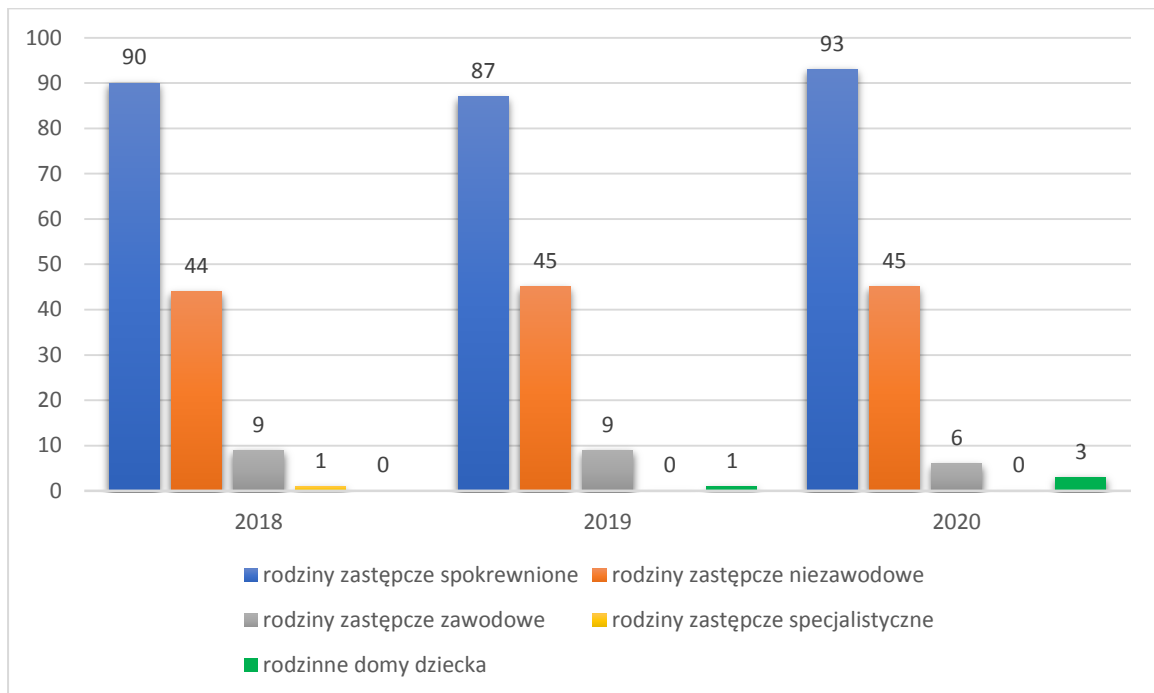
W wyniku zmiany sytuacji prawnej dziecka (przywrócenie lub pozbawienie rodziców władzy rodzicielskiej), może ustać potrzeba sprawowania dalszej pieczy zastępczej, poprzez powrót dziecka do środowiska naturalnego lub przysposobienie.

Diagnoza systemu pieczy zastępczej na terenie Miasta Zielona Góra oparta została na podstawie danych ilościowych i jakościowych za lata 2018 – 2020 będących w posiadaniu Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zielonej Górze.

Wykres nr 3. Liczba rodzin zastępczych w latach 2018 – 2020 (stan na 31 grudnia każdego roku):

Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Mieście Zielona Góra na lata 2021-2023

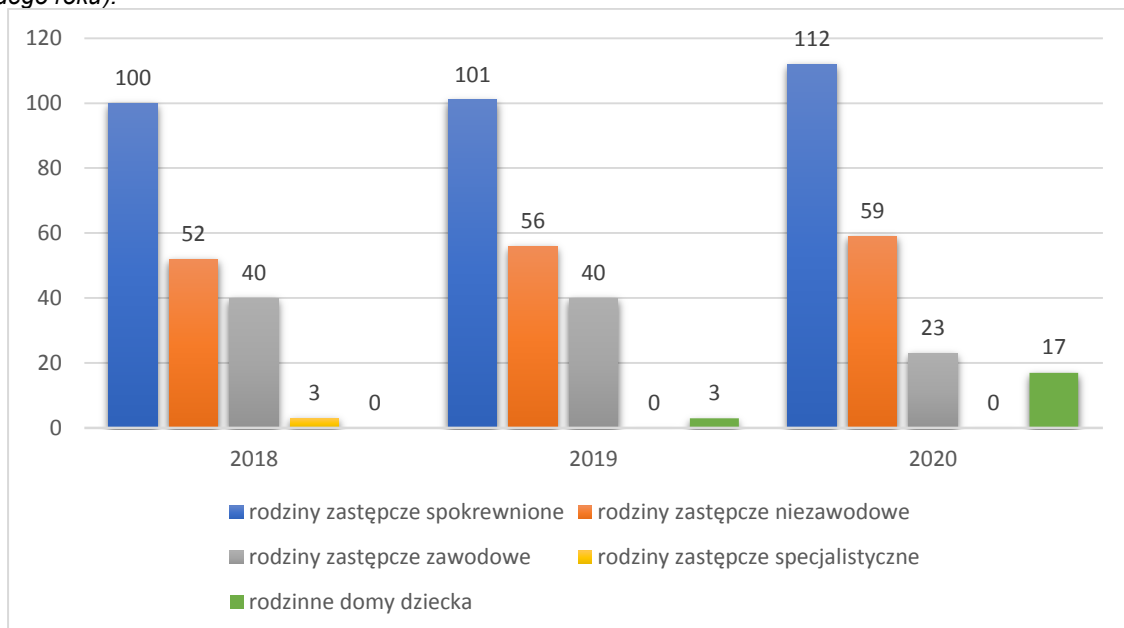

źródło: dane własne

Z przedstawionych powyżej danych wynika, że struktura rodzin zastępczych w mieście Zielona Góra, w minionych 3 latach kształtuje się raczej na stałym poziomie. Zauważalny jest nieznaczny wzrost spokrewnionych rodzin zastępczych do 93 w roku 2020. Na stałym poziomie utrzymuje się liczba rodzin niezawodowych. Natomiast można zauważyć spadek rodzin zastępczych zawodowych. W II połowie 2020 roku rozwiązały się 3 rodziny zastępcze zawodowe.

W 2019 i w 2020 roku utworzyły się w mieście Zielona Góra 2 rodzinne domy dziecka. Natomiast w 2019 roku rodzina zawodowa specjalistyczna przekształciła się również w rodzinny dom dziecka.

Wykres nr 4. Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych w latach 2018-2020 (stan na 31 grudnia każdego roku):

źródło: dane własne

Z analizy danych zawartych w powyższej tabeli, wynika, że na terenie Miasta Zielona Góra w latach 2018 i 2019 nie odnotowano znaczących różnic w liczbie umieszczonych dzieci w rodzinach zastępczych spokrewnionych i zawodowych. Na stałym poziomie utrzymuje się liczba dzieci

Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Mieście Zielona Góra na lata 2021-2023

w rodzinach zastępczych zawodowych. W roku 2020 zauważyć można wzrost liczby dzieci w rodzinach zastępczych spokrewnionych. Natomiast znaczący spadek liczby umieszczonych dzieci w rodzinach zawodowych wynika z utworzenia się rodzinnych domów dziecka.

W poniższej tabeli przedstawiony został podział wiekowy dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej ze stanem na dzień 31 grudnia każdego roku.

Tabela nr 1. Podział wiekowy dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej (stan na 31 grudnia każdego roku):

rodzaj rodziny zastępczej wiek dziecka	Rodziny spokrewnione			Rodziny niezawodowe			Rodziny zawodowe			Rodzina zawodowa specjalistyczna			Rodzinne domy dziecka		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020
poniżej 1 roku	0	0	1	0	0	0	4	5	3	0	0	0	0	0	3
1-3 lata	3	2	4	0	1	5	7	9	10	0	0	0	0	0	2
4-6 lat	4	10	9	1	2	7	14	16	4	0	0	0	0	0	4
7-13 lat	29	35	34	21	21	13	10	7	5	1	0	0	0	0	3
14-17 lat	32	31	42	15	20	21	4	2	1	2	0	0	0	3	4
18-24 lat	32	23	22	15	12	13	1	1	0	0	0	0	0	0	1

Źródło: Dane własne

Z analizy tabeli wynika, iż najwięcej dzieci przebywających w rodzinnych formach pieczy zastępczej mieści się w przedziale wiekowym pomiędzy 14 a 17 rokiem życia - w przypadku rodzin zastępczych spokrewnionych, oraz pomiędzy 4 a 6 rokiem życia – w przypadku rodzin zastępczych zawodowych.

Tabela nr 2. Przyczyny umieszczania dzieci w rodzinach zastępczych (stan na 31 grudnia 2020r.):

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba dzieci					
		w rodzinach zastępczych spokrewnionych	w rodzinach zastępczych niezawodowych	w rodzinach zastępczych zawodowych			w rodzinnych domach dziecka
				ogółem	w tym pełniących funkcję pogotowia rodzinnego	w tym pełniących funkcję specjalistyczną	
1	Dzieci umieszczone w pieczy zastępczej, z tego na skutek:	112	59	23	13	0	17
1.1.	sieroctwa	6	2	0	0	0	0
1.2.	pólsieroctwa	0	1	0	0	0	1
1.3.	uzależnienia rodziców, w tym:	26	18	7	3	0	3
1.3.1.	od alkoholu	21	14	6	2	0	3
1.4.	przemocy w rodzinie	3	4	0	0	0	2
1.5.	bezzradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	63	29	3	1	0	4
1.6.	niepełnosprawności co najmniej jednego z rodziców	0	0	0	0	0	0
1.7.	długotrwałej lub ciężkiej choroby co najmniej jednego z rodziców	2	2	4	2	0	0

Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Mieście Zielona Góra na lata 2021-2023

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba dzieci					
		w rodzinach zastępczych spokrewnionych	w rodzinach zastępczych niezawodowych	w rodzinach zastępczych zawodowych			w rodzinnych domach dziecka
				ogółem	w tym pełniących funkcję pogotowia rodzinnego	w tym pełniących funkcję specjalistyczną	
1.8.	ubóstwa	1	0	0	0	0	3
1.9.	bezrobocia	0	0	0	0	0	0
1.10.	nieodpowiednich warunków mieszkaniowych	0	0	0	0	0	0
1.11.	pobytu za granicą co najmniej jednego z rodziców (praca zarobkowa)	1	0	1	0	0	0
1.12.	inne	10	3	8	7	0	4
2.	Dzieci cudzoziemców	0	0	0	0	0	0
3.	Małoletnie matki	0	0	0	0	0	0

źródło: Dane własne

Jak wynika z powyższej tabeli, najczęstszą przyczyną umieszczenia dzieci w rodzinach zastępczych zarówno w spokrewnionych jak i niezawodowych jest bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Następnym w kolejności czynnikiem prowadzącym do umieszczenia dzieci w rodzinach zastępczych jest uzależnienie rodziców od alkoholu. W roku 2020 w rodzinach zastępczych na terenie Miasta Zielona Góra nie było dzieci cudzoziemców ani małoletnich matek.

4.2 Wsparcie rodzin zastępczych

Rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka obejmuje się, na ich wniosek, opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. W stosunku do rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka, nieobjętych opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, zadania koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej wykonuje organizator rodzinnej pieczy zastępczej. Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej nie może mieć pod opieką łącznie więcej niż 15 rodzin zastępczych lub rodzinnych domów dziecka. Jest także zobowiązany do systematycznego podnoszenia swoich kwalifikacji w zakresie pracy z dziećmi lub rodziną, w szczególności przez udział w szkoleniach i samokształcenie. Koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej wyznacza organizator rodzinnej pieczy zastępczej, po zasięgnięciu opinii odpowiednio rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka. Do zadań koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej należy w szczególności:

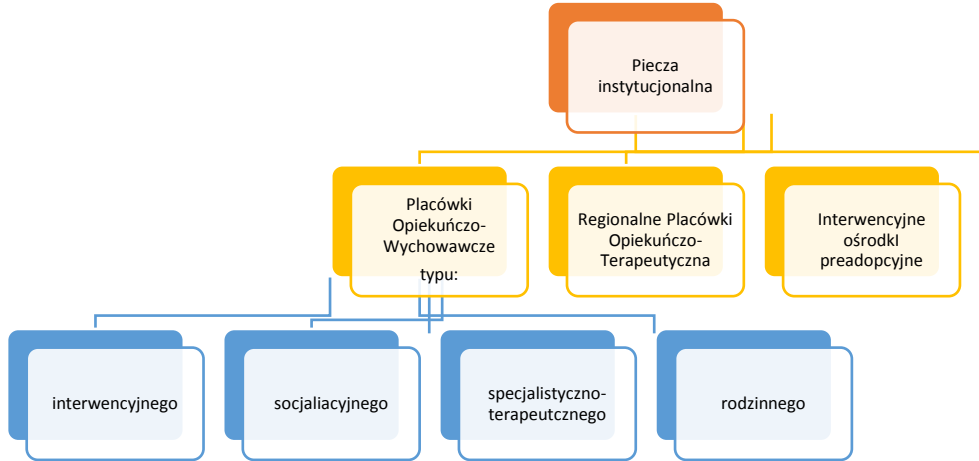
- udzielanie pomocy rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka w realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej;
- przygotowanie, we współpracy z odpowiednio rodziną zastępczą lub prowadzącym rodzinny dom dziecka oraz asystentem rodziny, a w przypadku, gdy rodzinie dziecka nie został przydzielony asystent rodziny – we współpracy z podmiotem organizującym pracę z rodziną, planu pomocy dziecku;
- pomoc rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka w nawiązaniu wzajemnego kontaktu;
- zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka dostępu do specjalistycznej pomocy dla dzieci, w tym psychologicznej, reedukacyjnej i rehabilitacyjnej;
- zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających;
- udzielanie wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzinnych form pieczy zastępczej;
- przedstawianie corocznego sprawozdania z efektów pracy organizatorowi rodzinnej pieczy zastępczej.

4.3 Instytucjonalna piecza zastępcza

Instytucjonalna piecza zastępcza – sprawowana jest w formie: placówek opiekuńczo-wychowawczych typu: socjalizacyjnego, interwencyjnego, specjalistyczno-terapeutycznego i rodzinnego, regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej, interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego.

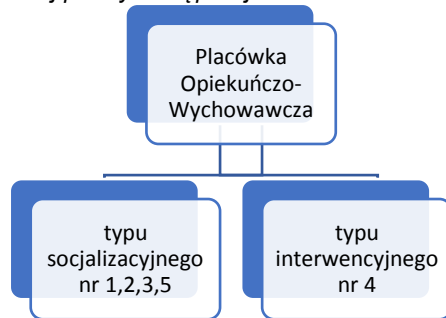
Wykres nr 5. Podział instytucjonalnych form pieczy zastępczej:

źródło: opracowanie własne

W związku z brakiem miejsc w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie Miasta Zielona Góra konieczne jest umieszczanie małoletnich poniżej 10 r.ż. w instytucjonalnej pieczy zastępczej. W pieczy instytucjonalnej zgodnie z ustawą możliwe jest przyjęcie małoletniego poniżej 10 r.ż. tylko w przypadku, gdy wychowankiem placówki jest rodzeństwo powyżej 10 r.ż., gdy wychowanką placówki jest małoletnia matka lub ojciec oraz w innych wyjątkowych przypadkach, szczególnie gdy przemawia za tym stan zdrowia dziecka.

Wykres nr 6. Podział instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie Miasta Zielona Góra:

źródło: opracowanie własne

Tabela nr 3. Liczba wykorzystanych miejsc w poszczególnych typach placówek w latach 2018-2020 (stan na 31 grudnia każdego roku):

Typ placówki	Liczba miejsc	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
Socjalizacyjna	48	47	48	44
Interwencyjna	12	9	12	12
Razem	60	56	60	56

źródło: Dane własne

Z powyżej przedstawionych danych wnioskować można, że w ostatnich dwóch latach placówka na koniec roku ma pełne obłożenie lub bliskie maksymalnemu. Taki stan jest również podyktowany brakiem rodzin zastępczych, w których możliwe byłoby umieszczenie małoletnich w rodzinnej pieczy zastępczej.

Tabele nr 4, 5 i 6 przedstawiają liczbę wychowanków w Placówkach Opiekuńczo-Wychowawczych w Zielonej Górze w podziale na wiek dziecka w latach 2018-2020 (stan na 31 grudnia każdego roku):

Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Mieście Zielona Góra na lata 2021-2023

Tabela 4. Liczba wychowanków placówki opiekuńczo – wychowawczej w Zielonej Górze w roku 2018 :

Lp.	wyszczególnienie	liczba dzieci w Placówkach Opiekuńczo-Wychowawczych		
		ogółem	typu socjalizacyjnego	typu interwencyjnego
1.	poniżej 1 roku życia	0	0	0
2.	od 1 roku do 3 lat	0	0	0
3.	od 4 – 6 lat	1	1	0
4.	od 7 – 13 lat	19	16	3
5.	od 14 do 17 r. ż.	26	22	4
6.	od 18-24 r. ż.	10	8	2
Razem		56	47	9

źródło: Dane własne

Na koniec 2018 r. w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej przebywało 26 wychowanków w wieku między 14-17 r. ż., 19 wychowanków w wieku 7-13 lat. Natomiast wychowanków w wieku 18-24 lat było 10 co oznacza, że po uzyskaniu pełnoletności tylu wychowanków w dalszym ciągu wyraziło chęć pozostania w placówce opiekuńczo – wychowawczej, co jest równoznaczne z realizacją obowiązku szkolnego. Jednocześnie jedno dziecko w wieku 4-6 lat było wychowankiem placówki wraz ze straszymy rodzeństwem.

Tabela nr 5. Liczba wychowanków placówki opiekuńczo – wychowawczej w Zielonej Górze w roku 2019:

Lp.	wyszczególnienie	liczba dzieci w Placówkach Opiekuńczo-Wychowawczych		
		ogółem	typu socjalizacyjnego	typu interwencyjnego
1.	poniżej 1 roku życia	0	0	0
2.	od 1 roku do 3 lat	1	1	0
3.	od 4 – 6 lat	6	6	0
4.	od 7 – 13 lat	20	14	6
5.	od 14 do 17 r. ż.	28	23	5
6.	od 18-24 r. ż.	5	4	1
Razem		60	48	12

źródło: Dane własne

W 2019 roku analogicznie do roku poprzedniego najwięcej wychowanków instytucjonalnej pieczy zastępczej było w wieku 14-17 r.ż. bo aż 28, a 20 dzieci w wieku 7-13 lat. Natomiast, aż 6 dzieci przebywało w placówce w wieku od 4-6 roku życia co jest niepokojącą informacją zważywszy na konieczność zabezpieczania małoletnich do 10 r.ż. zgodnie z ustawą w rodzinnych formach pieczy zastępczej.

Tabela nr 6. Liczba wychowanków placówki opiekuńczo – wychowawczej w Zielonej Górze w roku 2020 r:

Lp.	wyszczególnienie	liczba dzieci w Placówkach Opiekuńczo-Wychowawczych		
		ogółem	typu socjalizacyjnego	typu interwencyjnego
1.	poniżej 1 roku życia	0	0	0
2.	od 1 roku do 3 lat	1	1	0
3.	od 4 – 6 lat	1	1	0
4.	od 7 – 13 lat	17	14	3
5.	od 14 do 17 r. ż.	32	24	8

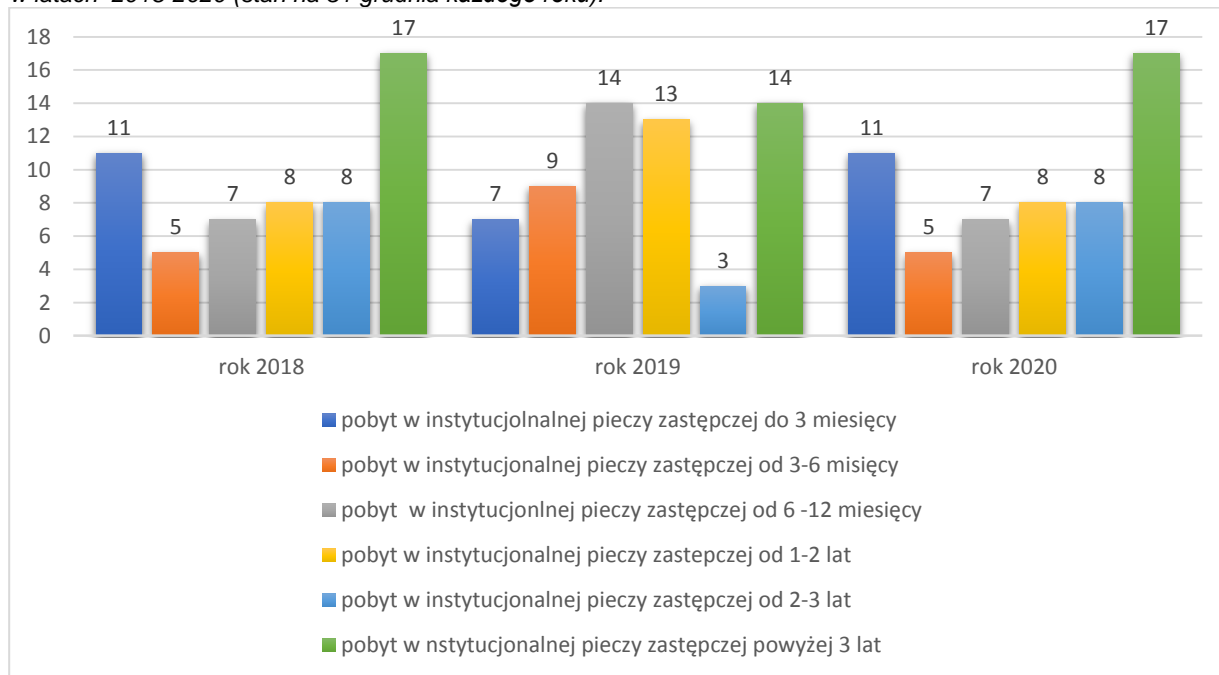
Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Mieście Zielona Góra na lata 2021-2023

6.	od 18-24 r. ż.	5	4	1
Razem		56	44	12

źródło: Dane własne

W 2020 r. liczba wychowanków instytucjonalnej pieczy zastępczej w porównaniu do 2019 r. zmalała o 4 dzieci, jednocześnie spadła liczba wychowanków umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej w wieku od 4-6 lat na koniec 2020 roku.

Wykres nr 7. Okres pobytu wychowanków w instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie Miasta Zielona Góra w latach 2018-2020 (stan na 31 grudnia każdego roku):

źródło: Dane własne

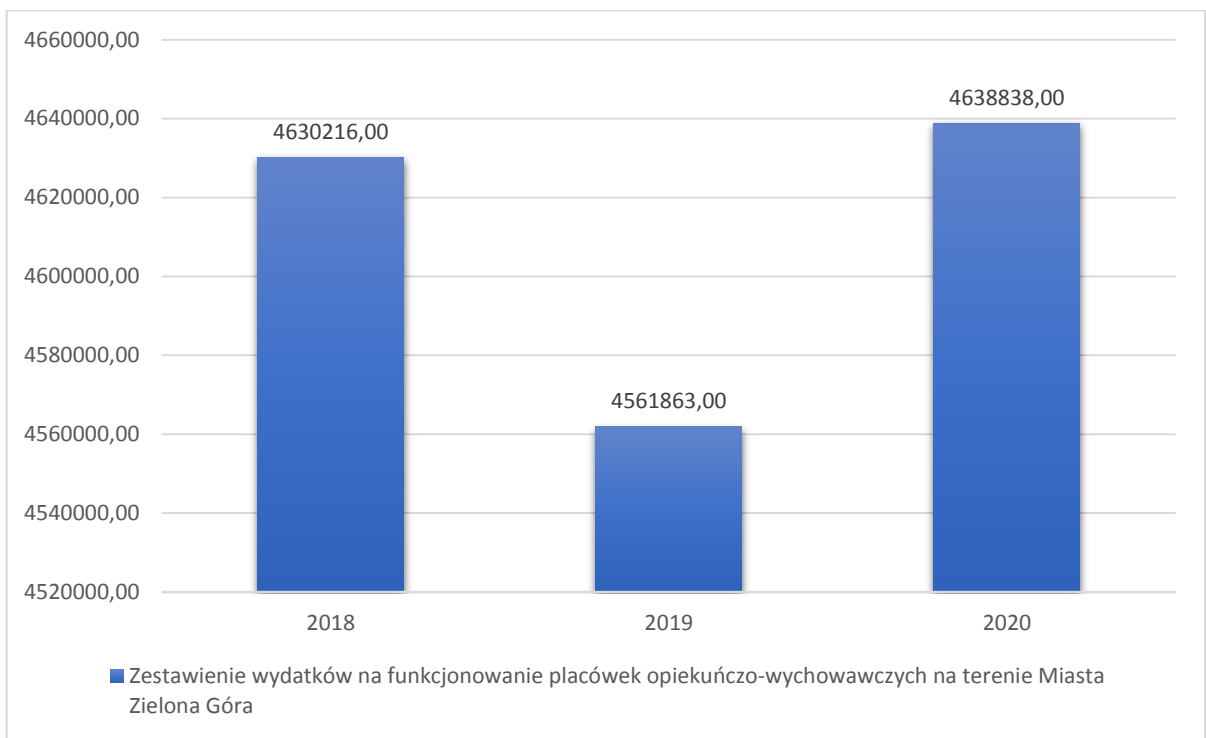
Z analizy pow. wykresu wynika, że liczba wszystkich wychowanków na przestrzeni ostatnich 3 lat nie zmienia się znacząco. Najwięcej wychowanków przebywa w pieczy powyżej 3 lat. W większości z tych przypadków tak długi pobyt w pieczy jest konsekwencją zakończenia postępowania Sądowego i wydania postanowienia o umieszczeniu małoletniego w instytucjonalnej pieczy zastępczej. W przedziale tym są również wieloletni wychowankowie w wielu przypadkach już pełnoletni, którzy na własny wniosek oraz za zgodą Dyrektora Placówki pozostają dalej w pieczy zastępczej.

W każdym roku budżetowym przeznaczane są środki finansowe na funkcjonowanie placówek zgodnie z przedstawionym przez Dyrektora placówki kosztem utrzymania. Na przestrzeni 3 ostatnich lat w następujący sposób przedstawia się finansowanie placówek.

Wykres nr 8. Wydatki na funkcjonowanie placówek opiekuńczo-wychowawczych na terenie Miasta Zielona Góra w latach 2018-2020:

Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Mieście Zielona Góra na lata 2021-2023

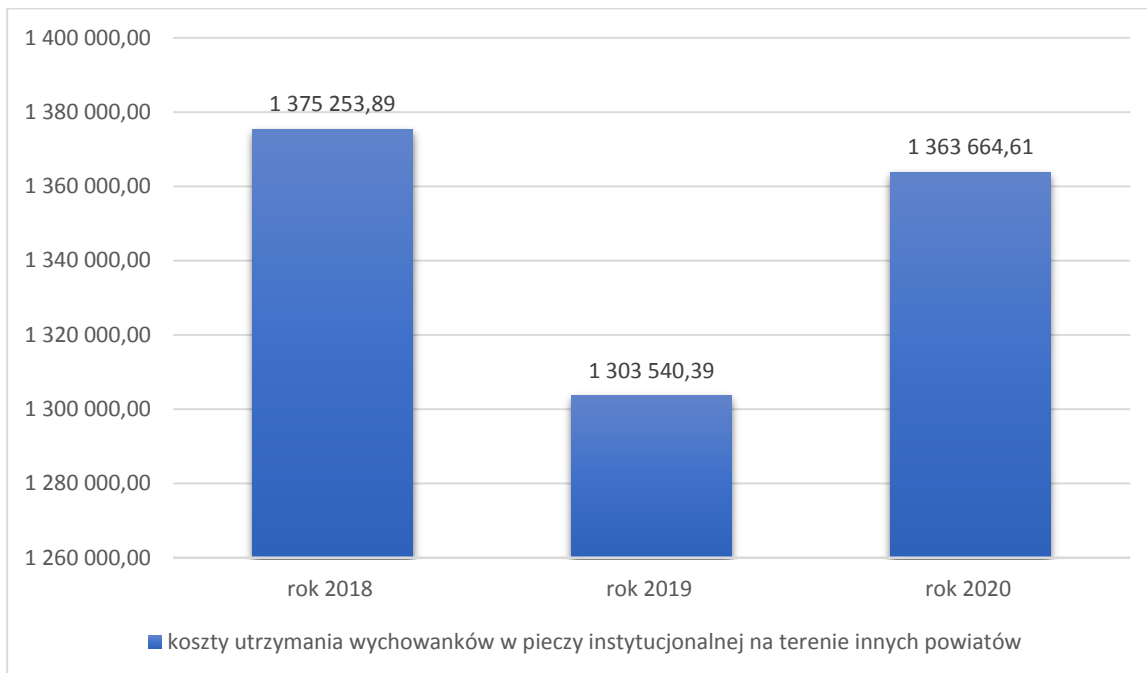
źródło: Dane własne

Dane zawarte w powyższym wykresie przedstawiają wydatki na funkcjonowanie placówek opiekuńczo - wychowawczych na terenie Miasta Zielona Góra. Analizując koszty można zauważyć, że w 2018 roku wydatki na funkcjonowanie placówek opiekuńczo – wychowawczych były najmniejsze z uwagi na mniejszą liczbę dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych na terenie Miasta Zielona Góra, natomiast największe wydatki były w roku 2020.

Miasto Zielona Góra ponosi również wydatki związane z umieszczeniem wychowanków w instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie innych powiatów. Ze względu na stan zdrowia lub brak możliwości umieszczenia wychowanków w instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie Miasta Zielona Góra poszukiwane są miejsca na terenie innych powiatów.

Wydatki na instytucjonalną pieczę zastępczą na przestrzeni lat 2018-2020 prezentują się w następujący sposób:

Wykres nr 9. Koszty ponoszone przez Miasto Zielona Góra w latach 2018-2020 w związku z umieszczeniem małoletnich w instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie innych powiatów:

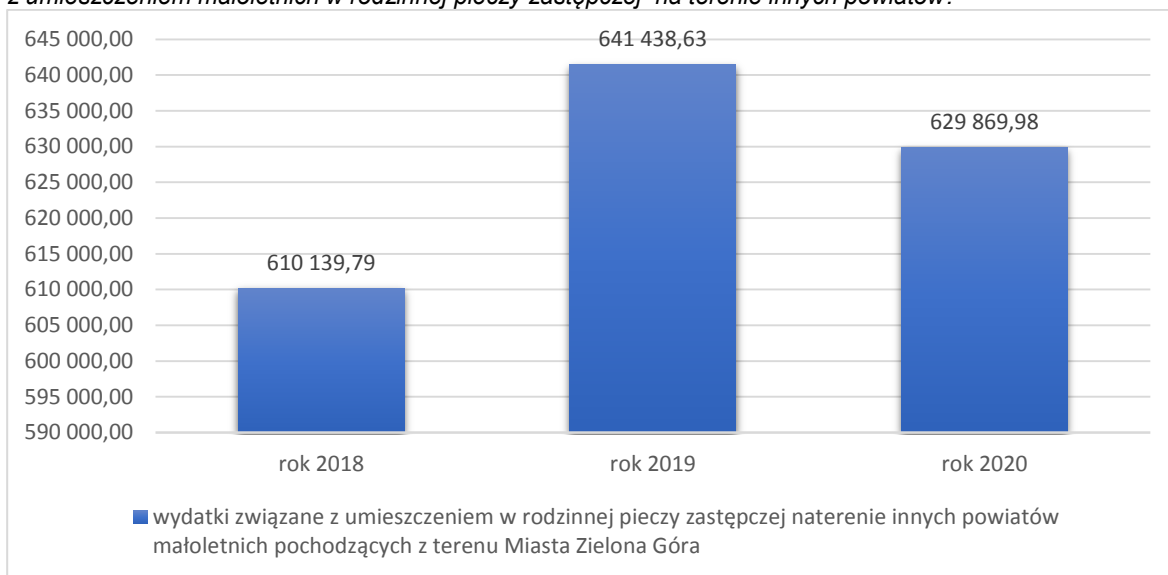
źródło: Dane własne

Jak wynika z powyższego wykresu, największe koszty związane z finansowaniem pobytu małoletnich pochodzących z Miasta Zielona Góra w pieczy instytucjonalnej na terenie innych powiatów były w roku 2018, natomiast najmniejsze koszty można zauważyć w roku 2019 z uwagi na mniejszą ilość dzieci umieszczonych na terenie innych powiatów.

W przypadku Miasta Zielona Góra są to również środki na utrzymanie małoletnich w specjalistycznych placówkach i w regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych.

4.4 Finansowanie rodzinnej pieczy zastępczej małoletnich pochodzących z terenu Miasta Zielona Góra umieszczonych na terenie innych powiatów

Wykres nr 10. Koszty ponoszone przez Miasto Zielona Góra na rodzinną pieczę zastępczą związane z umieszczeniem małoletnich w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie innych powiatów:

źródło: Dane własne

Finansowanie rodzinnej pieczy zastępczej w której umieszczeni są małoletni na terenie innych powiatów jest również zadaniem Miasta, co przekłada się na coroczne zabezpieczenie środków finansowych w budżecie Miasta Zielona Góra. W znaczącej większości w pieczy zastępczej poza powiatem umieszczani są małoletni w spokrewnionych rodzinach zastępczych lub w niezawodowych

rodzinach zastępczych. Związane jest to z miejscem zamieszkania bliższych lub dalszych krewnych, zamieszkujących na terenie innych powiatów.

4.5 Finansowanie rodzinnej formy pieczy zastępczej w mieście Zielona Góra

Zgodnie z art. 80 i art. 81 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, rodzinie zastępczej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka przysługiwało do 1.06.2021 r. na każde umieszczone dziecko świadczenie, na pokrycie kosztów jego utrzymania nie niższe niż: – 694,00 zł miesięcznie

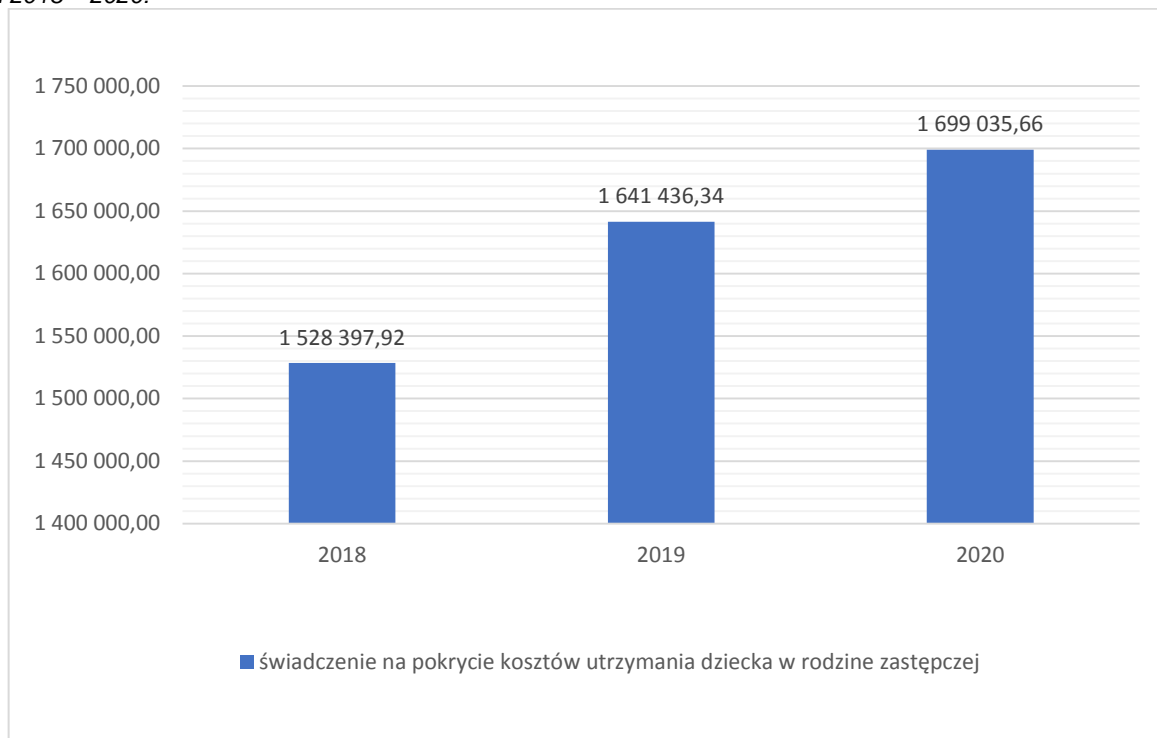
w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej spokrewnionej, – 1052,00 zł miesięcznie w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej zawodowej, niezawodowej lub rodzinnym domu dziecka. Rodzinie zastępczej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka, na dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności przysługuje dodatek nie niższy, niż kwota 211 zł miesięcznie

na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania tego dziecka.

Od 01 czerwca 2021 r. zgodnie z obwieszczeniem Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z 10 marca 2021 w sprawie wysokości kwot świadczeń przysługujących rodzinie zastępczej i prowadzącemu rodzinny dom dziecka oraz wysokości pomocy dla osoby usamodzielnianej ulegają zmianie kwoty w następujący sposób:

- z kwoty 694,00 zł na kwotę nie mniejszą niż 746 zł,
- z kwoty 1052,00 na kwotę nie mniejszą niż 1131 zł,
- z kwoty 211 zł na kwotę nie mniejszą niż 227 zł.

Wykres nr 11. Wysokość wypłaconego świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej w latach 2018 – 2020:

źródło: Dane własne

Dane zawarte na powyższym wykresie przedstawiają wydatki na dzieci umieszczone w rodzinach zastępczych na terenie miasta Zielona Góra. Analizując koszty można wywnioskować, że wydatki związane z utrzymaniem dzieci w rodzinnych formach pieczy zastępczej z roku na rok są wyższe. Wydatki na rodziny zastępcze w 2018 roku były najmniejsze z uwagi na najmniejszą liczbę dzieci w rodzinach zastępczych w tym roku.

Ponadto, rodzinom zastępczym oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka starosta może przyznać:

- 1) dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka;

2) świadczenie na pokrycie:

- a) niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka – jednorazowo,
- b) kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki – jednorazowo lub okresowo.

3) rodzina zastępcza niezawodowa i zawodowa może otrzymywać środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego w wysokości odpowiadającej kosztom ponoszonym przez rodzinę zastępczą;

4) rodzinie zastępczej zawodowej starosta może raz do roku przyznać świadczenie na pokrycie kosztów związanych z przeprowadzeniem niezbędnego remontu lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego;

5) prowadzący rodzinny dom dziecka otrzymuje środki finansowe na:

- utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego, w którym jest prowadzony rodzinny dom dziecka, w wysokości odpowiadającej kosztom ponoszonym przez rodzinny dom dziecka,
- pokrycie niezbędnych kosztów związanych z remontem lub ze zmianą lokalu w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego, w którym jest prowadzony rodzinny dom dziecka – do wysokości środków określonych w umowie,
- pokrycie innych niezbędnych i nieprzewidzianych kosztów związanych z opieką i wychowaniem dziecka lub funkcjonowaniem rodzinnego domu dziecka – do wysokości środków określonych w umowie.

Tabela nr 7. Wysokość przyznanych rodzinom zastępczym świadczeń fakultatywnych w latach 2018 – 2020.

I.p.	2018	2019	2020
Zdarzenia losowe	400,00	7 860,00	4 594,66
Wypoczynek letni	5 913,36	9 172,88	3 711,50
Utrzymanie lokali	63 948,96	59 421,41	105 218,93
Remont mieszkań	14 992,50	10 000,00	13 016,56

źródło: Dane własne

Analizując powyższą tabelę można stwierdzić, że w przypadku zdarzenia losowego największą ilość świadczenia wypłacono w roku 2019, natomiast najmniejszą w roku 2018. Jeśli chodzi o świadczenie

na wypoczynek letni zauważa się znaczący spadek wypłaconego świadczenia w roku 2020 - mogło to wiązać się z obecnie panującą pandemią Covid - 19. W 2020 roku można zaobserwować znaczący wzrost świadczenia na utrzymanie lokalu mieszkalnego, który wynika z utworzenia rodzinnych domów dziecka generujących wysokie koszty utrzymania wynikające z posiadania dużej ilości dzieci przebywających w pieczy zastępczej. Koszty za remont mieszkań plasują się na podobnym poziomie.

W dniu 1 czerwca 2018r. wszedł w życie rządowy program „Dobry start” (rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” Dz.U. z 2018r., poz.1061).

Program „Dobry start” to inwestycja w edukację polskich dzieci. Świadczenie dobry start przysługuje w wysokości 300 zł. Świadczenie to nie przysługuje na dziecko z tytułu rozpoczęcia rocznego przygotowania przedszkolnego. Ustalenie prawa do świadczenia dobry start oraz jego wypłata następują odpowiednio na wniosek rodziny zastępczej, prowadzącego rodzinny dom dziecka, dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej lub osoby uczącej się.

W roku 2018 świadczenie 300 + przysługiwało dzieciom umieszczonym w rodzinach zastępczych które uczą się w szkołach podstawowych, gimnazjalnych i średnich. Ponadto, od roku szkolnego 2019/2020 świadczenie to przysługuje na dziecko uczące się w szkole dla dorosłych lub w szkole policealnej. Dodatkowo, od 2019 świadczenie przysługuje również dla dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo – wychowawczych które kontynuują naukę oraz dla usamodzielnionych wychowanków z rodzin zastępczych.

Świadczenie dobry start przysługuje:

- rodzinom zastępczym;
- osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka;
- dyrektorom placówek opiekuńczo- wychowawczych;
- dyrektorom regionalnych placówek opiekuńczo – terapeutycznych;
- osobom uczącym się.

Świadczenie dobry start” przysługuje w związku z rozpoczęciem roku szkolnego do ukończenia:

- przez dziecko lub osobę uczącą się 20. roku życia;

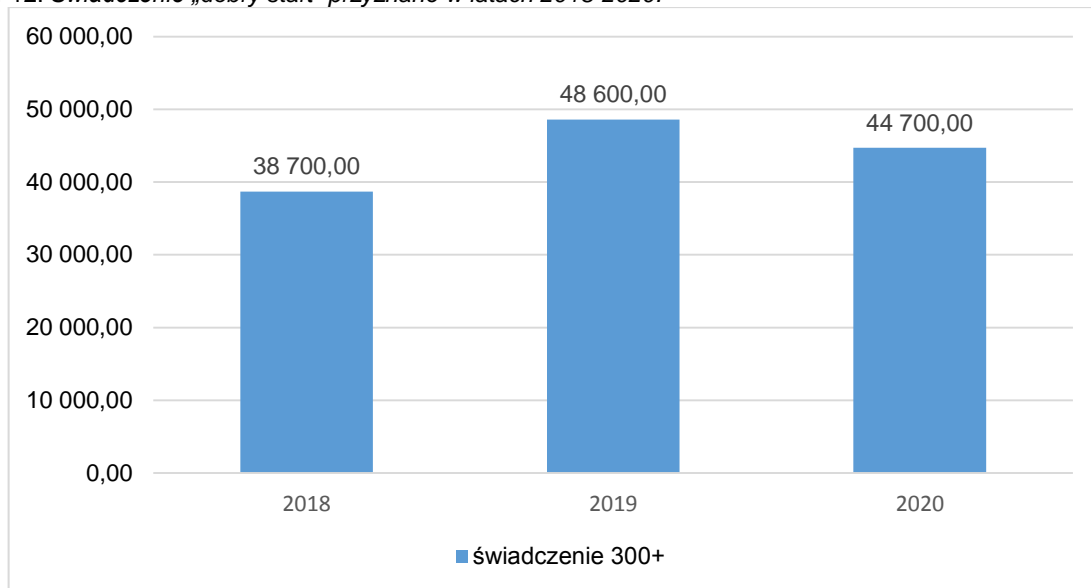

- przez dziecko lub osobę uczącą się 24. roku życia – w przypadku dzieci lub osób uczących się legitymujących się orzeczeniem o niepełnosprawności.

Świadczenie dobry start przysługuje także w przypadku:

- ukończenia 20. roku życia przez dziecko lub osobę uczącą się przed rozpoczęciem roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym dziecko lub osoba ucząca się kończy 20. rok życia;
- ukończenia 24. roku życia przez dziecko lub osobę uczącą się przed rozpoczęciem roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym dziecko lub osoba ucząca się kończy 24. rok życia – w przypadku dzieci lub osób uczących się legitymujących się orzeczeniem o niepełnosprawności.

Wykres nr 12. Świadczenie „dobry start” przyznane w latach 2018-2020:

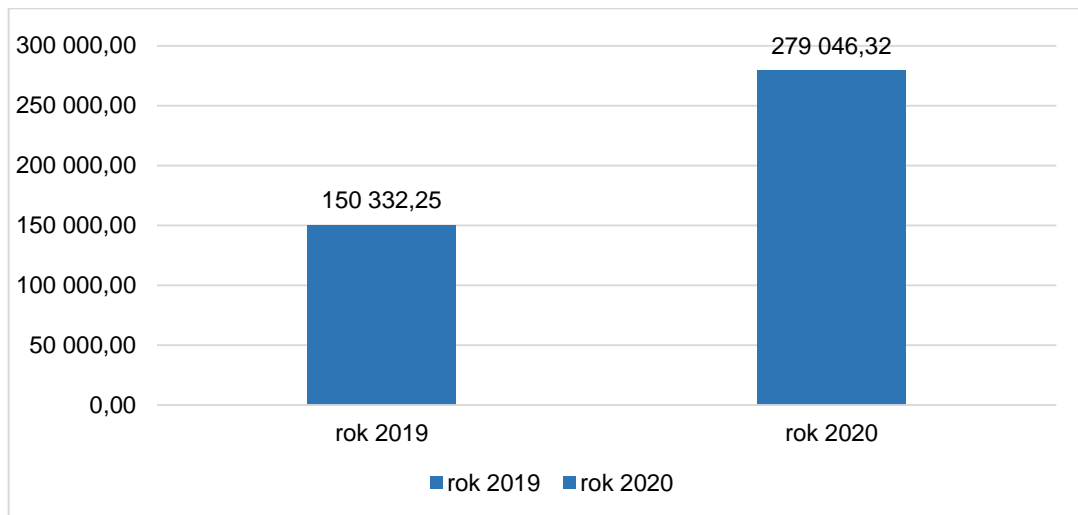
źródło: Dane własne

Z przedstawionego wyżej wykresu wynika, że w roku 2018 było najmniej wypłaconego świadczenia „dobry start” z uwagi na możliwość wypłacania świadczenia tylko dzieciom przebywającym w rodzinach zastępczych. Najwięcej świadczeń wypłacono w roku 2019 z uwagi na ilość złożonych w danym roku wniosków.

01 kwietnia 2016 roku weszła w życie ustawa z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowaniu dzieci, która wprowadziła dodatek wychowawczy w wysokości 500,00 zł dla każdego dziecka do 18 roku życia umieszczonego w rodzinie zastępczej lub w rodzinnym domu dziecka, bez względu na kryterium dochodowe. Jest on udzielany na wniosek rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka, na pokrycie kosztów utrzymania dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej.

W roku 2018 świadczenie „500+” przysługiwało tylko dzieciom umieszczonym w rodzinach zastępczych, natomiast od 2019 roku dodatek ten przysługuje również dzieciom umieszczonym w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

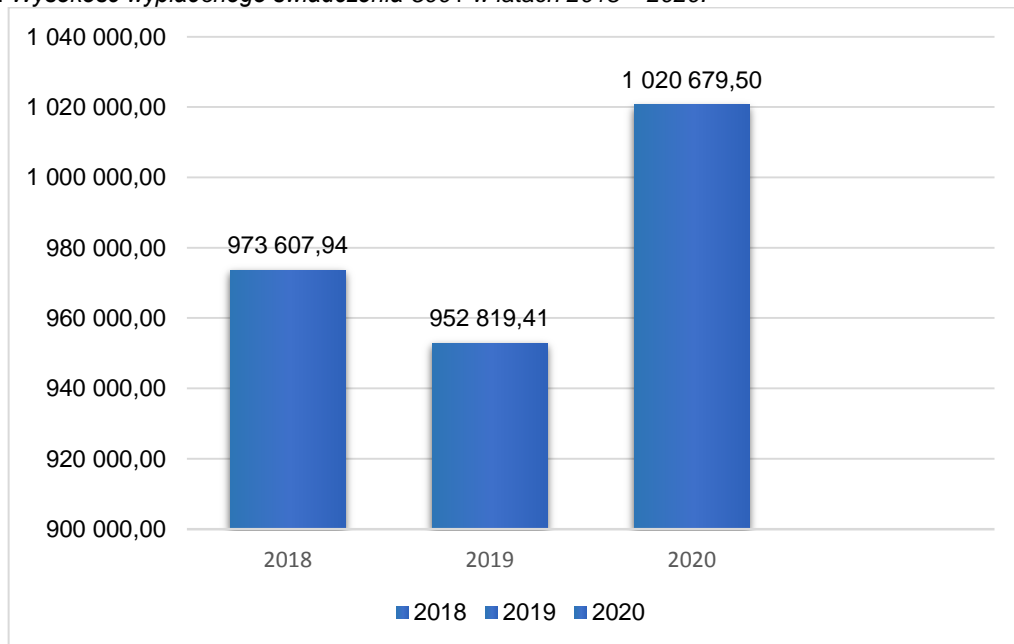
Wykres nr 13. Wysokość wypłaconego świadczenia wychowawczego od 01.07.2019 r. do 31.12.2020 r. na małoletnie dzieci umieszczone w instytucjonalnej pieczy zastępczej:

źródło: Dane własne

Dodatek wychowawczy na małoletnie dzieci umieszczone w instytucjonalnie pieczy zastępczej zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wypłacany jest od lipca 2019 r, dlatego liczba świadczeń w tym roku jest mniejsza prawie o 50% w stosunku do roku 2020.

Wykres nr 14. Wysokość wypłaconego świadczenia 500+ w latach 2018 – 2020.

źródło: Dane własne

Analizując powyższe dane, można zauważyć znaczący wzrost wypłaconego świadczenia w roku 2020. Najmniej wypłaconych świadczeń było w roku 2019 z uwagi na ilość dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w danym roku kalendarzowym.

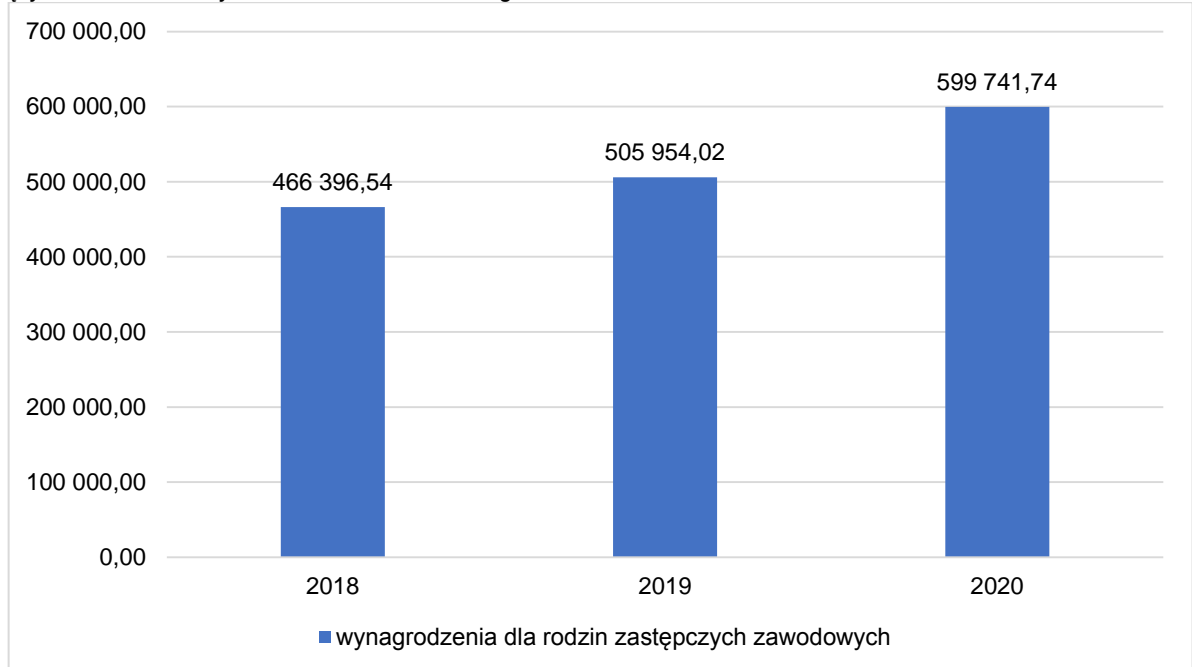
4.6 Wynagrodzenia dla rodzin zastępczych zawodowych i rodzinnych domów dziecka

Rodziny zastępcze zawodowe oraz osoby prowadzące rodzinne domy dziecka z tytułu pełnienia swojej funkcji otrzymują wynagrodzenie. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zielonej Górze zawiera z powyższymi rodzinami umowy zlecenia o sprawowanie funkcji rodziny zastępczej zawodowej lub rodzinnych domów dziecka. Umowa ta zawierana jest z rodzinami zastępczymi zawodowym na okres co najmniej 4 lat, a z prowadzącym rodzinny dom dziecka na okres co najmniej 5 lat. Ustalając wysokość wynagrodzenia bierze się pod uwagę w szczególności kwalifikacje, szkolenia, oceny rodziny zastępczej zawodowej oraz prowadzącego rodzinny dom dziecka. Dodatkowo, wynagrodzenie dla rodzin zastępczych zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego zwiększa się o 20% wynagrodzenia, jeżeli w rodzinie zastępczej przebywa w okresie dłuższym niż 10 dni w miesiącu

kalendarzowym, więcej niż 3 dzieci lub co najmniej jedno dziecko legitymuje się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności.

Wykres nr 15. Wysokość wypłaconego wynagrodzenia dla rodzin zastępczych zawodowych i dla osób prowadzących rodzinne domy dziecka na koniec każdego roku 2018 – 2020:

źródło: Dane własne

Z przedstawionego wyżej wykresu wynika, że najmniejsza kwota wynagrodzeń dla rodzin zastępczych zawodowych wypłacona była w roku 2018, natomiast największa w roku 2020. Dane te wynikają z liczby podpisanych umów pomiędzy Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Zielonej Górze a rodzinami zastępczymi zawodowymi.

Ponadto, zgodnie z zarządzeniem nr 368/2020 Prezydenta Miasta Zielona Góra w sprawie zasad ustalenia wysokości dodatku dla rodzin zastępczych zawodowych, rodzin zastępczych zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego i osób prowadzących rodzinne domy dziecka od 01 maja 2020 r. rodziny zastępczych otrzymują dodatek do wynagrodzenia ustalonego w umowie o pełnienie powierzonych im funkcji. Wysokość dodatku dla rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego i osób prowadzących rodzinny dom dziecka zależy od:

- wskaźnika obciążenia rodziny związanego z liczbą dzieci znajdujących się pod jej opieką;
- doświadczenia wynikającego ze stażu rodziny zastępczej.

Dodatek ten, naliczany jest po upływie pierwszych pięciu lat funkcjonowania rodziny zastępczej, na kolejny pięcioletni okres obliczeniowy. Dodatek określany jest procentowo od wysokości otrzymywanego wynagrodzenia przez rodziny zastępcze określonego w umowie z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Zielonej Górze.

Wysokość dodatku do wynagrodzenia dla rodzin zastępczych zawodowych, rodzin zastępczych zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego i osób prowadzących rodzinne domy dziecka ustala się następująco :

Dodatek dla rodziny zastępczej zawodowej, rodzin zastępczych zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego i osób prowadzących rodzinne domy dziecka				
l.p.	Staż rodziny zastępczej	Wskaźnik obciążenia rodziny związany z liczbą dzieci znajdujących się pod opieką		
		1-4 grupa I	Powyżej 4 grupa II	Powyżej 7 grupa III
1.	do pierwszych 5 lat	0%	0%	0%
2.	od 6 do 10 lat	10%	15%	20%
3.	od 11 do 15 lat	15%	20%	25%
4.	od 16 do 20 lat	20%	25%	30%
5.	powyżej 20 lat	25%		35%

Okres obliczeniowy stażu rodziny zastępczej liczy się od pierwszego dnia miesiąca, w którym rozpoczęła działanie rodzina zastępcza. Okres obliczeniowy dla funkcjonowania dziecka w rodzinie liczy się od pierwszego dnia miesiąca, w którym dziecko trafiło do rodziny.

Wskaźnik dietności wyliczany jest na podstawie wzoru:

$$D = \frac{AxY + BxY + CxY}{60}$$

gdzie:

D – oznacza wskaźnik dietności,

A,B,C,... - oznacza każde dziecko przebywające w rodzinie, w 5 letnim okresie obliczeniowym,

Y - oznacza liczbę miesięcy, jakie dziecko przebywało w rodzinie zastępczej, w 5 letnim okresie rozliczeniowym,

60 – to suma miesięcy pełnienia przez rodzinę funkcji rodziny zastępczej jednak nie dłużej niż 5 lat.

5 OSOBY USAMODZIELNIANE

5.1 Proces usamodzielnienia

Proces usamodzielnienia rozpoczyna się rok przed uzyskaniem przez wychowanka umieszczonego w pieczy zastępczej pełnoletności. W zależności od sytuacji może trwać najpóźniej do momentu osiągnięcia przez osobę usamodzielnianą 26 roku życia.

Przygotowanie młodego człowieka do radzenia sobie w dorosłym życiu to główne zadanie rodziny zastępczej, prowadzącego rodzinny dom dziecka czy pracowników placówki opiekuńczo-wychowawczej. Należy w odpowiednim czasie podejmować wiele działań by przygotować wychowanka do wejścia w dorosłe życie oraz zintegrowania go ze środowiskiem lokalnym.

Bardzo ważną rolę w tym procesie pełni opiekun usamodzielnienia, który jest wybierany przez samego wychowanka. Przy jego udziale opracowywany jest Indywidualny Program Usamodzielnienia, który po zatwierdzeniu przez Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zielonej Górze staje się dokumentem stanowiącym podstawę do wypłacania świadczeń.

5.2 Podstawy prawne dotyczące osób usamodzielnionych

Na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej po osiągnięciu pełnoletności osobie opuszczającej rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo-terapeutyczną, w przypadku, gdy umieszczenie w pieczy zastępczej nastąpiło na podstawie orzeczenia sądu:

- 1) przyznaje się pomoc na
 - a) kontynuowanie nauki,
 - b) usamodzielnienie,
 - c) zagospodarowanie
- 2) udziela się pomocy w uzyskaniu:
 - a) odpowiednich warunków mieszkaniowych,
 - b) zatrudnienia;
- 3) zapewnia się pomoc prawną i psychologiczną.

Pomoc na kontynuowanie nauki, na usamodzielnienie oraz na zagospodarowanie jest przyznawana osobie usamodzielnianej, która przebywała w pieczy zastępczej przez okres co najmniej:

- 3 lat – w przypadku osoby usamodzielnianej opuszczającej rodzinę zastępczą spokrewnioną;
- roku – w przypadku osoby usamodzielnianej opuszczającej rodzinę zastępczą niezawodową, rodzinę zastępczą zawodową, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo-terapeutyczną.

Pomoc na kontynuowanie nauki przyznaje się osobie usamodzielnianej, jeżeli kontynuuje naukę w szkole, w zakładzie szkolenia nauczycieli, w uczelni, na kursach, jeśli ich ukończenie jest zgodne z indywidualnym programem usamodzielnienia, u pracodawcy w celu przygotowania zawodowego.

Pomoc tę przyznaje się na czas nauki, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez osobę usamodzielnianą 25 roku życia.

Wychowankom po opuszczeniu pieczy zastępczej przysługuje również pomoc na usamodzielnienie oraz zagospodarowanie mieszkania i jest ona przyznawana osobie usamodzielnianej, wg określonego kryterium dochodowego. Pomoc na usamodzielnienie może zostać wypłacona, w zależności od ustaleń indywidualnego programu usamodzielniania, jednorazowo lub w ratach, nie później jednak niż do ukończenia przez osobę usamodzielnianą 26 roku życia.

Warunkiem przyznania pomocy na kontynuowanie nauki i na usamodzielnienie jest złożenie wniosku oraz posiadanie zatwierdzonego indywidualnego programu usamodzielnienia. Ponadto świadczenie na usamodzielnienie lub zagospodarowanie wypłacane jest osobie usamodzielnianej, której dochód miesięczny nie przekracza kwoty 1200 zł.

Na podstawie ustawy o pomocy społecznej, osoba pełnoletnia opuszczająca dom pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, dom dla matek z małoletnimi dziećmi

i kobiet w ciąży oraz schronisko dla nieletnich, zakład poprawczy, specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy, specjalny ośrodek wychowawczy, młodzieżowy ośrodek socjoterapii zapewniający całodobową opiekę i młodzieżowy ośrodek wychowawczy, zwana dalej „osobą usamodzielnianą”, zgodnie z ustawą o pomocy społecznej zostaje objęta pomocą mającą na celu jej życiowe usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem przez pracę socjalną, a także pomocą:

- 1) pieniężną na usamodzielnienie;
- 2) pieniężną na kontynuowanie nauki;
- 3) w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym w mieszkaniu chronionym;
- 4) w uzyskaniu zatrudnienia;
- 5) na zagospodarowanie – w formie rzeczowej.

Pomoc ta przysługuje osobie usamodzielnianej, w przypadku, gdy skierowanie na pobyt całodobowy do powyższych placówek nastąpiło na podstawie orzeczenia sądu a osoba usamodzielniana przebywała w placówkach co najmniej rok.

Pomoc na kontynuowanie nauki przyznaje się na czas nauki, do czasu jej ukończenia, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez osobę usamodzielnianą 25 lat.

Pomoc pieniężna na usamodzielnienie i pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki przysługuje osobie usamodzielnianej:

- samotnie gospodarującej, której dochód nie przekracza 200% kwoty kryterium dochodowego na osobę samotnie gospodarującą;
- w rodzinie, w której dochód na osobę nie przekracza 200% kwoty kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

Warunkiem uzyskania powyższej pomocy jest zobowiązanie się osoby usamodzielnianej do realizacji indywidualnego programu usamodzielnienia, opracowanego wspólnie z opiekunem usamodzielnienia, zatwierdzonego przez Dyrektora Ośrodka.

5.3 Pomoc finansowa dla usamodzielnionych wychowanków pieczy zastępczej

Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Mieście Zielona Góra na lata 2021-2023

Zgodnie art. 140 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w z dnia 9 czerwca 2011 r. osoby pełnoletnie opuszczające pieczę zastępczą mogą złożyć wniosek na następujące rodzaje świadczeń finansowych:

- pomoc na kontynuowanie nauki;
- pomoc na usamodzielnienie;
- pomoc na zagospodarowanie.

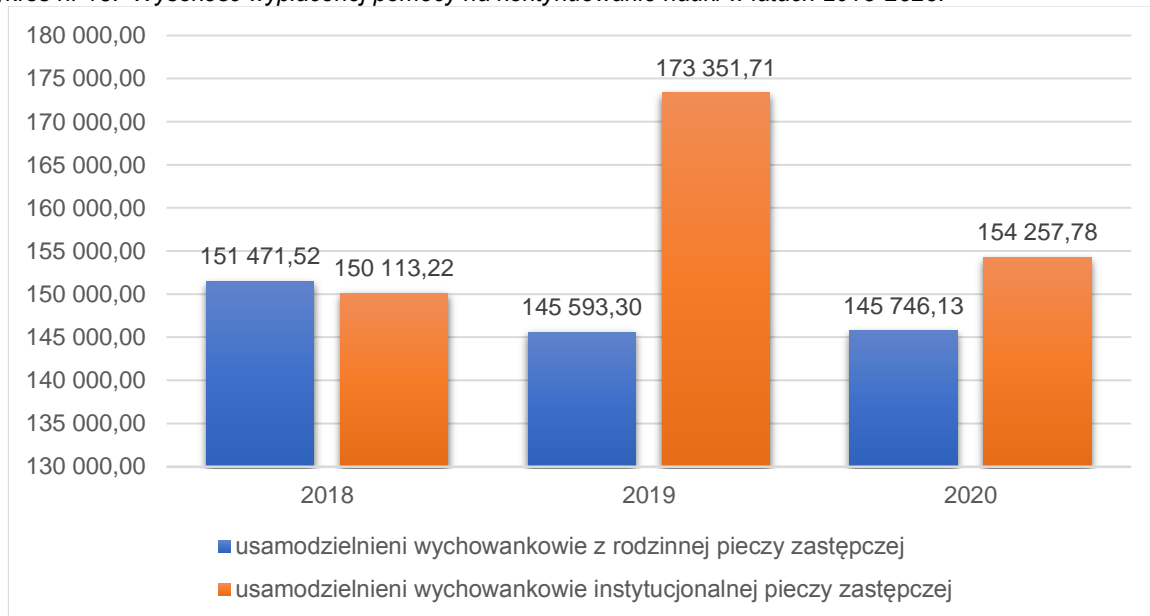
Poniższa tabela przedstawia kwoty świadczeń wypłaconych wychowankom opuszczającym pieczę zastępczą w latach 2018-2020:

Tabela nr 8. Świadczenia dla usamodzielnionych wychowanków wypłacone w latach 2018-2020:

	PIECZA ZASTĘPCZA					
	ROK 2018		ROK 2019		ROK 2020	
Rodzaj opuszczanej pieczy zastępczej	rodzinna	instytucjonalna	rodzinna	instytucjonalna	rodzinna	instytucjonalna
Pomoc na kontynuowanie nauki	151 471,52	150 113,22	145 593,30	173 351,71	145 746,13	154 257,78
Pomoc na usamodzielnienie	42 261	90 702	77 805	48 800	38 167	43 370
Pomoc na zagospodarowanie	34 939	31 785	36 691	24 771	12 616	14 751

źródło: Dane własne.

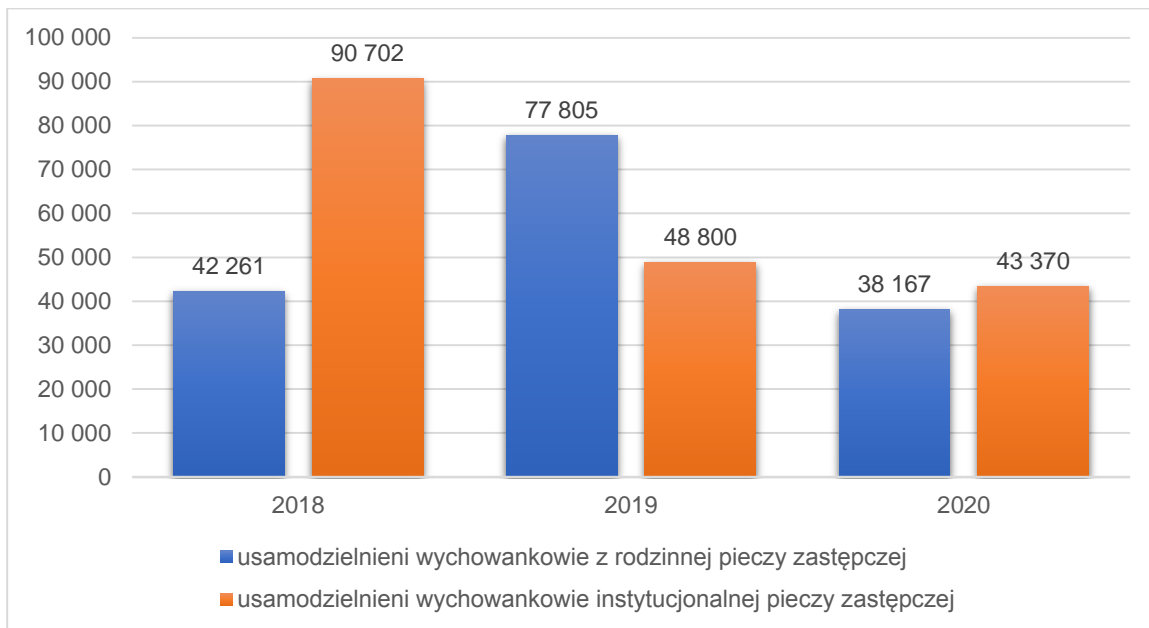
Wykres nr 16. Wysokość wypłaconej pomocy na kontynuowanie nauki w latach 2018-2020:

źródło: Dane własne.

Jak wynika z powyższego wykresu pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki wypłacana wychowankom opuszczającym zarówno rodzinną, jak i instytucjonalną pieczę zastępczą w roku 2018 została wypłacona w zbliżonej wysokości. Natomiast w latach 2019 i 2020 r. zauważalny jest wzrost wypłacanego świadczenia usamodzielnionym wychowankom opuszczającym instytucjonalną pieczę zastępczą. O wypłatę świadczenia na kontynuowanie nauki w większej mierze starają się wychowankowie opuszczający instytucjonalną formę pieczy zastępczej.

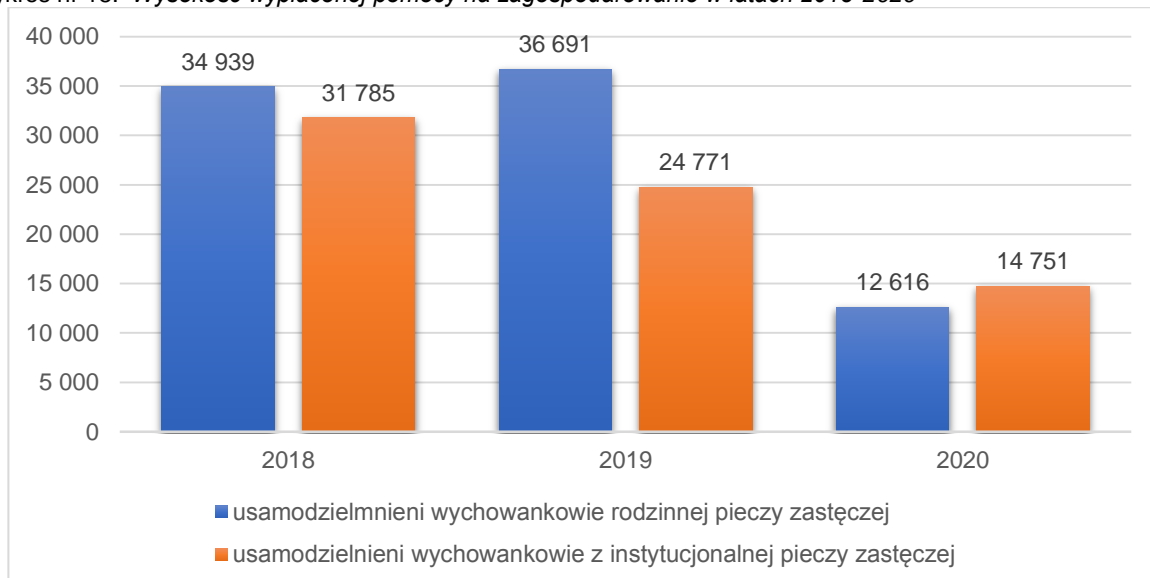
Wykres nr 17. Wysokość wypłaconej pomocy na usamodzielnienie w latach 2018-2020:

źródło: Dane własne

Zgodnie, z powyższymi danymi świadczenie z tytułu usamodzielnienia wypłacane w latach 2018-2020 nie ma stałej tendencji. W roku 2018 obserwujemy, iż wypłata tego świadczenia jest znacząco wyższa u osób opuszczających instytucjonalną formę pieczy zastępczej. Natomiast w roku 2019 obserwujemy znaczący wzrost wypłaty powyższego świadczenia wśród wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej. Rok 2020 pokazuje gwałtowny spadek wypłaty świadczenia wychowankom rodzinnej pieczy zastępczej, natomiast zainteresowanie wychowanków instytucjonalnej pieczy zastępczej tym rodzajem świadczenia utrzymuje się na podobnym poziomie w odniesieniu do roku poprzedniego.

Wykres nr 18. Wysokość wypłaconej pomocy na zagospodarowanie w latach 2018-2020

źródło: Dane własne

Analizując dane z powyższej tabeli widzimy, że z pomocy na zagospodarowanie w latach 2018 – 2019 w większej kwocie skorzystała młodzież opuszczająca rodzinne formy pieczy zastępczej. Natomiast w roku 2020 usamodzielnionym wychowankom instytucjonalnej pieczy zastępczej świadczenie to został wypłacone w kwocie wyższej o 2 135 zł.

5.4 Zagrożenia i oferowane formy wsparcia osób usamodzielnionych

Dominującym problemem osób usamodzielnianych opuszczających pieczę zastępczą jest trudność w pozyskaniu mieszkania. Główną przyczyną trudności po usamodzielnieniu się z pieczy zastępczej jest bierność, niska motywacja w zakresie kształcenia i brak chęci do podnoszenia kwalifikacji zawodowych.

Usamodzielnieni wychowankowie mają wiele trudności w poruszaniu się po różnego rodzaju instytucjach (w tym w załatwianiu spraw urzędowych, regulowaniu opłat, gospodarowaniu domowym budżetem). Zadaniem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zielonej Górze jest ukierunkowanie i wspieranie młodych osób opuszczających pieczę zastępczą, w celu prawidłowego ich funkcjonowania w społeczeństwie i pełnienia właściwych ról społecznych.

W zależności od rodzaju pieczy zastępczej czy zastosowanego środka wychowawczego, osoby usamodzielniane obejmowane są pomocą wynikającą z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej lub ustawy o pomocy społecznej.

Usamodzielnieni wychowankowie pieczy zastępczej mogą wystąpić do Urzędu Miasta w Zielonej Górze z wnioskiem o przydział mieszkania z zasobów miasta. Jednak z uwagi na kilkuletni okres oczekiwania na otrzymanie lokalu wychowankowie muszą szukać mieszkań zastępczych, często wiąże się to z wyjazdami za granicę, mieszkania u partnera/ partnerki bądź powrót do rodzin biologicznych.

Na podstawie § 9 ust. 1 pkt. 5 uchwały nr XX.1802.2015 Rady Miasta Zielona Góra z dnia 25 sierpnia 2015 r. w sprawie zasad wynajmowania lokali oraz pomieszczeń wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Miasta Zielona Góra usamodzielnieni wychowankowie mogą złożyć wniosek o przyspieszenie przydziału takiego lokalu. Podania złożone na podstawie powyższego paragrafu są rozpatrywane w pierwszej kolejności.

Podsumowując, wsparcie procesu usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej stanowi integralną część systemu opieki nad dzieckiem i rodziną. Miasto Zielona Góra realizuje założenia ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, również w tym zakresie nie zapominając w swych działaniach o indywidualnych czynnikach mających wpływ na sytuację wychowanków.

6 Poradnictwo specjalistyczne

Mając na uwadze przedstawioną powyżej charakterystykę rodzinnych form pieczy zastępczej, można stwierdzić, iż w celu zapewnienia prawidłowego funkcjonowania rodzin zastępczych oraz zaspokojenia potrzeb dzieci, niezbędne jest funkcjonowanie systemu, który będzie udzielał wsparcia zarówno wychowankom, jak i osobom sprawującym pieczę zastępczą.

W związku z powyższym, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zielonej Górze oferuje rodzinom zastępczym wsparcie, mające na celu pomoc w przewyżnianiu codziennych trudności wychowawczych oraz zwiększenie kompetencji opiekuńczo – wychowawczych.

Na terenie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zielonej Górze swoją pomoc oferują specjaliści do pracy z podopiecznymi Ośrodka, z rodzinami zastępczymi i pełnoletnimi wychowankami pieczy zastępczej. Indywidualne wsparcie w zakresie emocjonalnym, wychowawczym i opiekuńczym zapewnia terapeuta, psycholog i specjalista ds. pracy z rodziną. W 2020 r. ze wsparcia terapeuty skorzystało łącznie 15 osób, udzielono 40 porad i konsultacji w zakresie : uczestnictwa w zespołach dotyczących oceny sytuacji dziecka, indywidualnych spotkań z rodzinami zastępczymi dot. wsparcia ich w problemach opiekuńczo – wychowawczych dzieci w nich umieszczonych, wskazówek dla rodzin zastępczych dot. poprawy funkcjonowania trudnych dzieci umieszczonych w ich rodzinach. Dodatkowo, w każdą środę w godzinach od 10.00 do 12.00, oraz w każdy piątek między godziną 9.00, a 12.00, na terenie Ośrodka można skorzystać z pomocy radcy prawnego, w szczególności z zakresu prawa rodzinnego. Wizyta jest bezpłatna i mogą korzystać z tych porad wszyscy podopieczni oraz pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zielonej Górze.

W ramach podpisanej umowy o świadczenie usług pomiędzy psychologiem a Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Zielonej Górze realizowanych jest szereg zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej tj. przeprowadzane są oceny na kandydatów na rodziny zastępcze (niezawodowe i zawodowe i rodzinne domy dziecka) w zakresie ich funkcjonowania jako opiekunów zastępczych. Ponadto, psycholog dokonuje diagnoz psychofizycznych dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych, które mają na celu zdiagnozowanie i określenie potrzeb dziecka, oraz poziomu ich zaspokojenia przez otoczenie oraz analizę czynników wspierających

i zakłócających rozwój dziecka. Diagnozy te pomagają w udzieleniu odpowiedniego wsparcia i stworzenia warunków do harmonijnego rozwoju dziecka.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zielonej Górze organizuje również szkolenia dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, a także zapewnia rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkolenia mające na celu podnoszenie ich kwalifikacji.

7 Wolontariat

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej – Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej w Zielonej Górze w roku 2020 rozpoczął współpracę z wolontariuszami. Został nawiązany kontakt z kołami wolontariackimi szkół ponadpodstawowych z terenu Zielonej Góry, z Uniwersytetem Zielonogórskim oraz z organizacjami pozarządowymi Związkiem Harcerstwa Polskiego i Związkiem Harcerstwa Rzeczypospolitej.

Zakres działań wolontariuszy obejmuje opiekę nad dziećmi, pomoc i korepetycje w zakresie szkoły podstawowej i średniej.

W związku z zaistniałą w kraju sytuacją epidemiczną związaną z COVID-19 w okresie od marca 2020 r. działania wolontariatu zostały zawieszono.

8 Promocja rodzin zastępczych

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zielonej Górze – Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej

w Zielonej Górze podejmuje również działania mające na celu promocję idei rodzicielstwa zastępczego jako życiowej misji pomocy dziecku pozbawionemu całkowicie lub częściowo opieki rodzicielskiej, poprzez promowanie w lokalnych mediach tj. w gazecie, w radio, rozprowadzanie ulotek tematycznych w parafiach rzymskokatolickich, szkołach, przedszkolach i żłobkach, a także plakatów w komunikacji miejskiej. Ważnym działaniem promującym ideę rodzicielstwa zastępczego jest udział w festynach i organizowanie happeningów. Działanie te mają na celu dotarcie do jak najszerszej grupy mieszkańców, czego oczekiwanym efektem będzie wzrost liczby kandydatów na rodziny zastępcze oraz na budowanie pozytywnego wizerunku rodzicielstwa zastępczego. Organizacja powyższych promocji ma również

na celu deinstytucjonalizację pieczy zastępczej.

9 Limit rodzin zastępczych

Biorąc pod uwagę zapotrzebowanie w zakresie pozyskiwania nowych rodzin zastępczych dla dzieci pozbawionych opieki rodziców biologicznych, a w szczególności dla dzieci poniżej 10 roku życia, zakłada się pozyskanie i utworzenie kolejnych rodzin zastępczych zawodowych.

Na podstawie analizy danych dotyczących funkcjonowania rodzinnej pieczy zastępczej oraz uwzględniając potrzeby i realne możliwości finansowe powiatu, ustala się limit rodzin zastępczych zawodowych na lata 2021-2023.

Tabela nr 9. Przewidywany limit rodzin zastępczych na lata 2021 – 2023:

Lp.	Rok	Limit rodzin zastępczych zawodowych
1.	2021	do 10
2.	2022	do 12
3.	2023	do 13

źródło: Dane własne

10 Analiza SWOT pieczy zastępczej na terenie Miasta Zielona Góra

Analiza SWOT jest jedną z heurystycznych technik analitycznych, służących do uporządkowania informacji. Bywa stosowana we wszystkich obszarach planowania strategicznego jako uniwersalne narzędzie pierwszego etapu analizy strategicznej.

Technika analityczna SWOT polega na posegregowaniu posiadanych informacji o danej sprawie

na cztery grupy:

S (strenghts)- mocne strony: wszystko to, co stanowi atut, przewagę, zaletę analizowanego obiektu;

W (weaknesses)- słabe strony: wszystko to, co stanowi słabość, barierę, wadę analizowanego obiektu;

O (opportunities)- szanse: wszystko to, co stwarza dla analizowanego obiektu szansę korzystnej zmiany;

T (threats)- zagrożenia: wszystko to, co stwarza dla analizowanego obiektu niebezpieczeństwo zmiany niekorzystnej.

W niektórych wykładniach mówi się, iż mocne i słabe strony to czynniki wewnętrzne, a szanse i zagrożenia- zewnętrzne. W innych interpretacjach mocne i słabe strony to cechy stanu obecnego, a szanse i zagrożenia- stanu przyszłego. Analiza SWOT tego programu, pozwala na wyodrębnienie atutów jak i wad oraz ukazanie możliwości rozwoju w skutecznym, interdyscyplinarnym działaniu, którego celem jest przede wszystkim rozwój i prawidłowe funkcjonowanie pieczy zastępczej na terenie Miasta Zielona Góra.

<p><u>MOCNE STRONY</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zielonej Górze jako organizator rodzinnej pieczy zastępczej; - wykształcona i doświadczona kadra, - szeroki dostęp kadry MOPS do szkoleń; - posiadanie 3 Rodzinnych Domów Dziecka; - funkcjonowanie 5 placówek opiekuńczo – wychowawczych z łączną liczbą 60 miejsc, - udzielanie odpowiedniego wsparcia usamodzielnianym wychowankom pieczy zastępczej; - odpowiedni system szkoleń podnoszących kwalifikacje dla rodzin zastępczych; - prowadzenie działań promujących rodzicielstwo zastępcze, - dostęp do samochodu służbowego, 	<p><u>SŁABE STRONY</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - niewystarczająca liczba kandydatów na rodziców zastępczych i rodziny pomocowe; - niewystarczająca liczba zawodowych rodzin zastępczych, - brak miejsc w zawodowych rodzinach zastępczych i rodzinnych domach dziecka, - niewystarczająca liczba psychologów i pedagogów pracujących z rodzinami zastępczymi; - duża rotacja pracowników;
<p><u>SZANSE</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - pozyskanie kandydatów na rodziny zastępcze niezawodowe i/lub zawodowe, - współpraca z Ośrodkiem Adopcyjnym w Zielonej Górze, - podnoszenie kwalifikacji przez pracowników, - możliwość pozyskiwania funduszy unijnych i realizacji rządowych programów, - pozyskiwanie środków finansowych ze źródeł zewnętrznych na rzecz rozwoju rodzicielstwa zastępczego, 	<p><u>ZAGROŻENIA</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - wzrost liczby dzieci z problemami społeczno- emocjonalnymi, - brak świadomości społecznej na temat pieczy zastępczej, - brak mieszkań dla osób opuszczających pieczę zastępczą, - wypalenie zawodowe opiekunów zastępczych; - powrót osoby po opuszczeniu pieczy zastępczej do dysfunkcyjnego środowiska, - ograniczona współpraca z biologicznymi rodzicami dziecka w celu jego powrotu do domu,

11 Cele

Cel główny Programu rozwoju pieczy zastępczej na lata 2021-2023:

Rozwój i doskonalenie systemu opieki nad dzieckiem przebywającym poza naturalnym środowiskiem rodzinnym oraz pomoc dzieciom objętym zastępczymi formami wychowania w przystosowaniu się do samodzielnego życia.

1. Doskonalenie systemu opieki nad dzieckiem przebywającym poza środowiskiem naturalnym

Zadania	Wskaźniki	Rezultat podejmowanych działań
1.1 Prowadzenie kampanii społecznych, akcji informacyjnych promujących idee rodzicielstwa zastępczego oraz szerzenie jego idei.	- liczba kampanii - liczba akcji informacyjnych.	Zwiększenie świadomości społecznej i inicjatyw dotyczących zastępczych form opieki rodzinnej.
1.2 Pozyskiwanie i szkolenie kandydatów na rodziny zastępcze niezawodowe, zawodowe oraz prowadzących rodzinne domy dziecka	- liczba osób, które zgłosiły chęć prowadzenia rodziny zastępczej niezawodowej, zawodowej, rodzinnego domu dziecka, - liczba odbytych szkoleń.	Zwiększenie ilości profesjonalnie przygotowanych osób do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej, zawodowej, rodzinnego domu dziecka,

Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Mieście Zielona Góra na lata 2021-2023

		Zapewnienia dzieciom miejsc w rodzinnej pieczy zastępczej.
1.3 Tworzenie niezawodowych, zawodowych i pomocowych rodzin zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka,	- liczba utworzonych niezawodowych, zawodowych i pomocowych rodzin zastępczych oraz Rodzinnych Domów Dziecka.	- realizacja założonego limitu rodzin zastępczych zawodowych rok 2021 – do 10 rok 2022 – do 12 rok 2023 – do 13
1.4 Zapewnienie wsparcia rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka poprzez pomoc wolontariuszy	- liczba podpisanych umów z wolontariuszami.	Pomoc w wypełnianiu obowiązków opiekuńczych np. w odrabianiu lekcji, udzielaniu korepetycji, zabawy stymulującej rozwój dziecka.
1.5 Zapewnienie opieki nad dzieckiem podczas korzystania z możliwości do czasowego niesprawowania opieki nad dzieckiem przez rodziny zastępcze zawodowe oraz prowadzących rodzinne domy dziecka	- liczba rodzin zastępczych zawodowych i rodzinnych domów dziecka korzystających z prawa do czasowego niesprawowania opieki nad dzieckiem, Liczba pomocowych rodzin zastępczych.	Wparcie rodzin zastępczych zawodowych i prowadzących rodzinne domy dziecka poprzez zapewnienie im możliwości do wypoczynku.
1.6 Organizowanie szkoleń mających na celu podniesienie kwalifikacji rodzin zastępczych	- liczba zorganizowanych szkoleń	Zwiększenie świadomości rodzin zastępczych i ich kompetencji opiekuńczo – wychowawczych.
1.7 Prowadzenie grup wsparcia dla rodzin zastępczych	- liczba spotkań grup wsparcia - liczba osób biorących udział w spotkaniach grup wsparcia.	Wzmocnienie rodzin zastępczych w rozwiązywaniu problemów opiekuńczo – wychowawczych wychowanków i w funkcjonowaniu rodzin.
1.8 Zapewnienie rodzinom zastępczym pomocy poprzez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej	- liczba rodzin objętych wsparciem koordynatorów pieczy zastępczej.	Wsparcie rodzin zastępczych w trudnościach związanych z opieką nad dzieckiem umieszczonym w pieczy zastępczej.
1.9 Zapewnienie dostępu do specjalistycznego poradnictwa i terapii	- liczba rodzin i dzieci objętych poradnictwem specjalistycznym.	Zwiększenie świadomości i wiedzy wśród rodzin zastępczych na temat problemów związanych z dziećmi umieszczonymi w pieczy zastępczej. Zwiększenie dostępności do poradnictwa specjalistycznego.
1.10 Zapewnienie wsparcia w formie świadczeń oraz wynagrodzeń	- liczba i wysokość kwoty wypłaconych świadczeń dla rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka - wysokość kwoty wypłaconych wynagrodzeń dla rodzin zastępczych zawodowców i prowadzących rodzinne domy dziecka.	Poprawa sytuacji materialnej i bytowej dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.

2. Wsparcie procesu usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej

Zadania	Wskaźniki	Rezultat podejmowanych działań
2.1 Pomoc wychowankom opuszczającym pieczę zastępczą w starcie w dorosłe życie	- ilość opracowanych IPU	Udzielenie wsparcia w samodzielnym funkcjonowaniu w społeczeństwie usamodzielnionych wychowanków

Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Mieście Zielona Góra na lata 2021-2023

2.2 Udzielenie wsparcia usamodzielnionym wychowankom przy uzyskaniu mieszkań chronionych, mieszkań socjalnych i komunalnych.	- ilość osób korzystających z mieszkań chronionych, mieszkań socjalnych i komunalnych.	Umożliwienie usamodzielnionym wychowankom samodzielnego zamieszkania
2.3 Zapewnienie usamodzielnionym wychowankom wsparcia koordynatorów pieczy zastępczej	- liczba osób objętych opieką koordynatorów pieczy zastępczej	Realizacja założeń wynikających z Indywidualnego Programu Usamodzielnienia.
2.4 Wsparcie finansowe i rzeczowe poprzez udzielenie pomocy na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie i zagospodarowanie.	- liczba wypłaconych świadczeń na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie i zagospodarowanie	Zabezpieczenie potrzeb materialnych usamodzielnionych wychowanków.

3. Podniesienie jakości świadczonych usług w zakresie pomocy dziecku i rodzinie

Zadania	Wskaźniki	Rezultat podejmowanych działań
3.1 Podnoszenie kwalifikacji kadr jednostek pomocy społecznej i kadry współpracujących	- liczba szkoleń i konferencji - ilość uczestników szkoleń - liczba podmiotów realizujących szkolenia i konferencje.	Wyspecjalizowana kadra
3.2 Pozyskanie specjalistów do pracy z rodzinami zastępczymi, rodzinami pomocowymi oraz pełnoletnimi wychowankami pieczy zastępczej	- liczba zatrudnionych pracowników - liczba szkoleń dla kadry pracującej z dziećmi przebywającymi w pieczy zastępczej.	Zwiększenie dostępności - terapeutów - psychologów - pedagogów

12 Źródła finansowania programu

Źródłem finansowania zadań programu rozwoju pieczy zastępczej na lata 2021-2023 będą środki finansowe:

- z budżetu Miasta Zielona Góra,
- z budżetu państwa na zadania zlecone przez administrację rządową,
- z budżetów innych powiatów, zgodnie z art. 191 ust.1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- z odpłatności rodziców biologicznych,
- ze środków unijnych.

13 Monitoring i ewaluacja programu

Głównym realizatorem i koordynatorem 3 – letniego programu dotyczącego rozwoju pieczy zastępczej na lata 2021-2023 jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zielonej Górze. Monitoring programu będzie polegał na zbieraniu danych dotyczących realizowanych zadań od podmiotów zaangażowanych w jego realizację przez koordynatora programu, w celu oceny założonych celów. Informacje zawarte zostaną w corocznym sprawozdaniu z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zielonej Górze. Program ma charakter otwarty i będzie podlegał zmianom w zależności od pojawiających się potrzeb.

14 Realizatorzy programu

Realizatorem niniejszego Programu jest *Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zielonej Górze - Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej przy współpracy:*

- *Urzędu Miasta Zielona Góra,*
- *rodzin zastępczych, rodzin zastępczych pomocowych, rodzinnych domów dziecka,*
- *Placówki Opiekuńczo - Wychowawczej w Zielonej Górze,*

- sądu,
- kuratorów,
- policji,
- Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Zielonej Górze,
- Ośrodka Adopcyjnego w Zielonej Górze,
- Poradni młodzieżowej – Towarzystwo Rozwoju Rodziny,
- Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Zielonej Górze,
- Uniwersytetu Zielonogórskiego,
- organizacji pozarządowych, fundacji,
- Kościołów i związków wyznaniowych,
- środków masowego przekazu.

15 Zakończenie

Program rozwoju pieczy zastępczej w mieście Zielona Góra przewidziany jest do realizacji na lata 2021 – 2023 i stanowi kompleksowy system wspierania rodzin. Niniejszy dokument pozwala zaplanować działania w zakresie profilaktyki opieki nad rodziną i dzieckiem oraz działania umożliwiające rozwój rodzinnych i instytucjonalnych form opieki zastępczej. Dziecku, które musi jednak znaleźć się poza rodziną biologiczną należy stworzyć sprzyjające warunki najbardziej zbliżone do rodzinnych, niezależnie na jak długo trafia do innych form opieki zastępczej. Jednocześnie, należy czynić wszelkie starania aby skrócić okres pobytu dziecka w zastępczej formie opieki na rzecz powrotu do rodzin biologicznych. Niniejszy Program ma charakter otwarty i będzie podlegał ewaluacji w zależności od pojawiających się problemów, potrzeb i możliwości finansowych Miasta Zielona Góra w zakresie rozwoju pieczy zastępczej. Zadania i działania zawarte w niniejszym dokumencie mogą być korygowane w przypadku wystąpienia takiej konieczności.

1. Spis tabel:

Tabela nr 1. Podział wiekowy dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej (stan na 31 grudnia każdego roku).....	9
Tabela nr 2. Przyczyny umieszczenia dzieci w rodzinach zastępczych (stan na 31 grudnia 2020 r)....	10
Tabela nr 3. Liczba wykorzystanych miejsc w poszczególnych typach placówek w latach 2018 – 2020 (stan na 31 grudnia każdego roku).....	12
Tabela nr 4. Liczba wychowanków placówki opiekuńczo – wychowawczej w Zielonej Górze w roku 2018.....	12
Tabela nr 5. Liczba wychowanków placówki opiekuńczo – wychowawczej w Zielonej Górze w roku 2019.....	13
Tabela nr 6. Liczba wychowanków placówki opiekuńczo – wychowawczej w Zielonej Górze w roku 2020.....	13
Tabela nr 7. Wysokość przyznanych rodzinom zastępczym świadczeń fakultatywnych w latach 2018 - 2020.....	17
Tabela nr 8. Świadczenia dla usamodzielnionych wychowanków wypłacone w latach 2018 - 2020.....	23
Tabela nr 9. Przewidywany limit rodzin zastępczych na lata 2021 – 2023.....	26

2. Spis wykresów:

Wykres nr 1. Podział pieczy zastępczej.....	6
Wykres nr 2. Podział form rodzinnej pieczy zastępczej.....	8
Wykres nr 3. Liczba rodzin zastępczych w latach 2018 – 2020 (stan na 31 grudnia każdego roku).....	8
Wykres nr 4. Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych w latach 2018 – 2020 (stan na 31 grudnia każdego roku).....	9
Wykres nr 5. Podział pieczy zastępczej na instytucjonalnych i rodzinnych form.....	11
Wykres nr 6. Podział instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie Miasta Zielona Góra.....	12
Wykres nr 7. Okres pobytu wychowanków w instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie Miasta Zielona Góra w latach 2018 – 2020 (stan na 31 grudnia każdego roku).....	13
Wykres nr 8. Wydatki na funkcjonowanie placówek opiekuńczo-wychowawczych na terenie Miasta Zielona Góra w latach 2018 - 2020.....	14
Wykres nr 9. Koszty ponoszone przez Miasto Zielona Góra w latach 2018-2020 w związku z umieszczeniem małoletnich w instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie innych powiatów.....	15
Wykres nr 10. Koszty ponoszone przez Miasto Zielona Góra na rodzinną pieczę zastępczą związane z umieszczeniem małoletnich w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie innych powiatów.....	15
Wykres nr 11. Wysokość wypłacanego świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej w latach 2018 – 2020.....	16
Wykres nr 12. Świadczenie „dobry start” przyznane w latach 2018 – 2020.....	18
Wykres nr 13. Wysokość wypłaconego świadczenia wychowawczego od 01.07.2019 r. do 31.12.2020 r. na małoletnie dzieci umieszczone w instytucjonalnej pieczy zastępczej.....	19

Wykres nr 14. Wysokość wypłaconego świadczenia 500+ w latach 2018-2020.....	19
Wykres nr 15. Wysokość wypłaconego wynagrodzenia dla rodzin zastępczych zawodowych i osób prowadzących rodzinne domy dziecka na koniec każdego roku 2018-2020.....	20
Wykres nr 16. Wysokość wypłaconej pomocy na kontynuowanie nauki w latach 2018-2020.....	23
Wykres nr 17. Wysokość wypłaconej pomocy na usamodzielnienie w latach 2018 – 2020.....	23
Wykres nr 18. Wysokość wypłaconej pomocy na zagospodarowanie w latach 2018 – 2020.....	24

**Zespół ds. opracowania programów: wspierania rodziny oraz rozwoju pieczy zastępczej
powołany Zarządzeniem nr 645.2020 Prezydenta Miasta Zielona Góra z 23.07.2020 r.:**

1. Wioleta Haręślak – dyrektor Departamentu Edukacji i Spraw Społecznych Urzędu Miasta Zielona Góra - przewodnicząca;
2. Renata Mach – dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej – sekretarz;
3. Katarzyna Zborowska - zastępca dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zielonej Górze,
4. Paulina Bera - Stowarzyszenie „Damy Radę”,
5. Małgorzata Bosa- Parafia Rzymsko-Katolicka p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego w Zielonej Górze,
6. Łukasz Brodzik - Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży Diecezji Zielonogórsko-Gorzowskiej w Zielonej Górze,
7. Joanna Chabza - Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zielonej Górze,
8. Anna Glinka - Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zielonej Górze,
9. Sylwia Grzyb - Caritas Diecezji Zielonogórsko – Gorzowskiej,
10. Dorota Hajewska-Kycia - Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w Zielonej Górze,
11. Dawid Juszczyszyn - Fundacja „Możesz Inaczej”,
12. Alina Kiraga - Wojewódzka Komenda Ochotniczych Hufców Pracy,
13. Bogdan Kowol - Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zielonej Górze - Biuro Profilaktyki Przeciwdziałania Uzależnieniom,
14. Elżbieta Lipowicz - Wydział Pedagogiki, Socjologii i Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Zielonogórskiego,
15. Małgorzata Mejza - Towarzystwo Rozwoju Rodziny w Zielonej Górze,
16. Ilona Motyka - Lubuskie Stowarzyszenie na Rzecz Kobiet „Baba”,
- 16 Małgorzata Nabel-Dybaś - Młodzieżowe Centrum Kultury i Edukacji „Dom Harcerza” w Zielonej Górze,**
17. Anna Napadło-Kuczera - Stowarzyszenie Penitencjarne „Patronat”,
18. Aleksandra Nawrocka - Ogólnopolskie Stowarzyszenie Rodziców Zastępczych w Zielonej Górze,
19. Barbara Nowobielska - Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Zielonej Górze,
20. Małgorzata Paszkier-Wojcieszonek - Zielonogórski Ośrodek Kultury w Zielonej Górze,
21. Ewelina Pawelczyk - Ośrodek Integracji Społecznej w Zielonej Górze,
22. Andżelika Prębuła - Lubuski Zarząd Wojewódzkiego Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej w Zielonej Górze,
23. Magdalena Salejko - Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zielonej Górze,
24. Mariusz Socha - Kościół Chrześcijan Baptystów Zbór w Zielonej Górze,
25. Wioletta Sokołowska - Komenda Miejska Policji w Zielonej Górze,
26. Justyna Stachura - Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna im. C. Norwida w Zielonej Górze,

27. Maciej Szczęsny - Lubuski Ośrodek Profilaktyki i Terapii w Zielonej Górze,
28. Zofia Szozda - Wydział Oświaty i Spraw Społecznych Urzędu Miasta Zielona Góra,
29. Karina Szymańska - Miejskie Ośrodek Sportu i Rekreacji w Zielonej Górze,
30. Tomasz Lehman - Komitet Ochrony Praw Dziecka w Zielonej Górze,
31. Barbara Zapotoczna - Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Zielonej Górze.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Piotr Barczak